

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—	za Avstro-Ogrsko:	celo leto . . . . . K 25—	za Nemčijo:	celo leto . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—	pol leta . . . . . 13—	pol leta 6-50	pol leta . . . . . 13—	za Ameriko in vse druge dežele:	celo leto . . . . . K 35—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5-50	četrt leta 6-50	na mesec . . . . . 2—	na mesec 2-30		
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1-90					

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

zavajajo: petertostopna petlet vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
 Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, insercijski itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
 Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Sprave.

Različne sile so na delu, da pripravijo tla za jesensko zasedanje državnega zbora. Pripravljajo se sprave, ki naj dajo gotovost, da bo zborovanje poslanske zbornice mirno in ki naj ustvarijo temelje trdni in veliki večini v parlamentu, naj se iz večine že izicini parlamentarno ministristvo ali ne.

Sprava med Čehi in Nemci na Češkem je že dolgo na dnevnem redu in navzlic vsem velikim težavam, ki jih je premagati, se vender kaže, da se sprava posreči, kar bi ustvarilo veliko premembo v parlamentarni konstelaciji. Sicer je tako med Nemci kakor med Čehim mnogo odpora proti spravi, a vendar ne takega, da bi se ob njem razbila pogajanja ali da bi nastal tak vihar, kakor proti svoječasnim punktacijam.

Pripravlja se tudi sprava med Poljaki in med Rutenci. Nasprotje med tema narodoma je srđito. Pri spravi pogajanjih se gre za jako težka vprašanja, kajti zadovoljenje rutenskimi zahtevam pomeni za Poljake efektivno izgubo na veljavi in na moči, ali vzlic temu je precej upanja, da se doseže sporazumljenje.

Prav lepo na tihem skušajo mednarodni krogi tudi z Italijani doseči tako sporazumljenje, da bo ustanovitev italijanske pravne fakultete šla gladko skozi parlament in se vladi ne bo bati sitnosti italijanske delegacije.

Na severu, na jugu in na vzhodu predejo spravne niti, da bi zadovoljili nezadovoljne in poravnali nasprotja.

Slovenci seveda ne pridejo v poštev. Slovenski narod je sicer v celi Cisilivanski najbolj prikrajšan v svojih pravicah in nima niti najelementarnejših pogojev življenja, kaj šele drugih institucij n. pr. vseučilišče, a vendar ga ni v celi državi faktorja, ki bi le v sanjah mislil na to, da je treba tudi s slovensko državno-zbornsko delegacijo računati. Tako vlada, kakor vse velike stranke v državnem zboru stoji na stališču, da reprezentantje slovenskega naroda nimajo v narodnem oziru nobenih zahtev, da so popolnoma zadovoljni. Slovenski klerikalci, ki so na škodo in nesrečo vsega slovenstva repre-

zentantje našega naroda v parlamentu, so vrgli narodne zahteve popolnoma pod klop. Iz slovenskega vseučilišča se samo še norca delajo, jezikovna ravnopravnost jim je smešna zahteva, pri šolstvu vidijo samo vprašanje o duhovski nadvladi nad učitelji. Kaj čuda, da se vlada sploh ne ozira nanje kadar se gre za nacionalna vprašanja. Vlada ve, da slovenske klerikalce lahko dobi v napitninami, da je politika slovenskih klerikalcev uravnana na sprejemanje »trinkgeldov« v obliki subvencij, odlikovanj in sankcij klerikalni stranki koristnih, kranjski deželi pa škodljivih deželnih postav.

Vlada izhaja s slovenskimi klerikalci laglje, kakor z vsako drugo stranko, kajti slovenski klerikalci stoji vedno na preži in čakajo, da jih pokliče vlada in jim stisne kako napitnico v roke. Stranka, ki nima v narodnem oziru nobenih želja, stranka, ki ničesar takega ne zahteva, kar bi bilo drugim narodnostim neprijetno — obstrukcija v štajerskem dež. zboru ne izvira iz narodnih, nego strankarskoklerikalnih nagibov — ki se da pridobiti z malenkostnimi napitninami, je vladi seveda jako všeč.

Poravnanje v najtežavnejših narodnih vprašanjih je v polnem tiru — drugod, na nas Slovence se vladi ni treba ozirati, slovenski narod ostane prikrajšan, kakor je bil doslej. Kaj zato, če tudi izdihne ta mučeniški narod, da le živi brezdomnovinski klerikalizem.

Klerikalci — učiteljstvo — uradništvo.

Vsak trezno misleč človek bi moral misliti, da ni mogoče, da bi bil na Kranjskem še sploh kak učitelj ali uradnik pri klerikalni stranki. Kar počnejo zadnji čas klerikalci z učitelji in kakor se sovražno obnašajo proti službeni pragmatiki državnih uradnikov, to bi menda vendar zadostovalo, da se odpro oči še tako oslepljenemu učitelju in uradniku. Žal, da je med učitelstvom in še več med uradništvom ljudi, ki za skledico leče prodajo vse svoje stanovske tovariše. V čast učiteljstvu moramo priznati, da je med učitelji več značajev ostalo, kakor pa med de-

željnimi uradniki, akoravno žive učitelji v najhujšem preganjanju. Starejši učitelji so že drugič v izjemnem stanju. V dobi nemškutarstva so bili tudi narodno — napredni učitelji zapostavljeni pri oddaji služb, a ne tako, kakor sedaj pri klerikalcih. V splošnem so pa nemškutarji jako mnogo storili za učiteljstvo in za šolstvo. Takratnim koritarjem torej ni bilo toliko zameriti, ako so se prodali, ker so s tem pač oškodovali svoje bolj kvalifikovane in starejše tovariše, nikakor pa niso škodovali s tem vsemu učiteljskemu stanu. Isto je bilo z uradniki. Sedanjji koritarji so pa naravnost v pogubo vsemu učiteljskemu stanu.

Klerikalna stranka ni samo sovražna naprednim učiteljem, ampak šoli in učiteljstvu sploh. Ona pač plačuje izdajce, a ne iz ljubezni do njih, ampak samo radi tega, ker jih potrebuje. S pomočjo Slomškarjev sklepa postavte, s katerimi utesnuje učiteljske pravice. S pomočjo Slomškarjev odklanja predloge za zboljšanje učiteljskih plač. Kakor smo omenili, da je častno za napredne učitelje, ker v takih razmerah vztrajajo, tako moramo v sramot vseh Slomškarjev priznati, da v nobenem drugem stanu izdajce niso tako nizko padle, kakor ravno učitelji. V vseh stanovih imamo brezznačajne ljudi, ki se hočejo okoristiti na škodo drugih posameznikov. Kadar so pa splošne koristi dotičnega stanu na dnevnem redu, takrat se pa vendar zavedajo in skušajo škodo zabraniti. Pri Slomškarjih pa njih voditelja prostodušno glasujeta za vse predloge, ki oškodujejo ves učiteljski stan. Ko sta bila izvoljena za poslanca, so klerikalci vpili, da so s tem pokazali, kakih prijatelji so učiteljstva, ker so jim dali dva zastopnika. Ako jih pa sedaj kdo opomni, kako je mogoče, da učitelja — poslanca glasujeta proti učiteljskim interesom, pa kratko odgovore, da jih niso volili učitelji, ampak ljudstvo? torej morata glasovati za ljudstvo. Radi bi vedeli, kateri poslanec — duhovnik bi glasoval proti interesom duhovščine in bi potem rekel, da ga niso volili duhovniki, ampak ljudstvo. To je pa tudi skrajno neljubo Slomškarjem, ako se jih vpraša, kako morejo biti pri stranki, ki deluje v pogubo vsega učiteljstva in ki silí celo njih tovariša — voditelja, da morata proti njih interesom gla-

sovati. Pri tem se jako radi poslužujejo izgovora, da tudi liberalna stranka ni nič storila za učitelje. Tudi to se jim mora pojasniti, da brez laži in zavijanja niti živeti ne morejo. Res je, da so bili med liberalnimi poslanci tudi možje, ki niso bili posebno naklonjeni učiteljskim težnjam. Res je pa tudi, da niso sami imeli nikdar večine v deželnem zboru in da so storili, v kar so veleposestniki privolili. Največja zasluga napredne stranke pa je, da imamo osebni status. Kaka krivica bi bil se učiteljem zdaj godila, ako bi bil krajevni status. Priznaj pa tudi moramo, da takrat, ko je bil sklenjen osebni status, nismo bili tako na slabem. Od tistega časa so se življenjske potreščine podražile najmanj za 100 odstotkov. Naj nam klerikalci zvišajo vse naše istodobne dohodke za 100 odstotkov in videli boste, da homo prav zadovoljni. S tem bi bili šele tam, kar so nam liberalci svoj čas dali. Več pa zaenkrat ne zahtevamo. Vi zabavljate čez liberalce, da tudi oni niso nič storili, a mi bi hvalili klerikalce, če bi nam vsaj toliko dali, kakor svoj čas liberalci.

Končno še neko prav ponižno vprašanje šolskim nadzornikom Slomškarjem: Gaberšku, Stiasnemu in Novaku, kako morejo biti v Slomškovi zvezi, ker oni morajo vendar zastopati interese vsega učiteljstva, ne pa interese posameznih oseb na škodo drugih tovarišev in na škodo učiteljstva sploh. O tem se pogovorimo drugič.

Štajersko.

Tz Trbovelj. (Trboveljsko prostovoljno gasilno društvo) je v soboto, dne 24. avgusta in v nedeljo, dne 25. avgusta na slovesen način obhajalo 25letnico svoje obstanka. Trboveljsko prebivalstvo je pokazalo temu človekoljubnemu, za javno dobrobit delujočemu društvu simpatije s tem, da je okrasilo svoje hiše v soboto in nedeljo z narodnimi in cesarskimi zastavami. Zveza slovenskih prostovoljnih gasilnih društev na Spod. Štajerskem pa je počastila svojo odlično trboveljsko članico jubilatino s tem, da je priredila v nedeljo, dne 25. avgusta gasilski zlet v Trbovlje in imela tu tudi svoj občni zbor. V soboto zve-

čer se je vršilo v Kuzenbergovi dvorani slavnostno zborovanje trboveljskega prostovoljnega gasilnega društva, katerega so se udeležili poleg mnogih izvršujočih in podpornih članov: Gustav Vodusek, župan trboveljski, dalje načelnik Zveze slovenskih prostovoljnih gasilnih društev na Sp. Štajerskem dr. Rihard Bergman iz Zalca; Ivan Logar, vpokojeni učitelj v Celju in častni član trboveljskega gasilnega društva; Ivan Podmenik, načelnik slovenske požarne brambe v Hrastniku in Janko Leničar, podpredsednik Zveze narodnih društev na Štajerskem. Na tem zborovanju je podal dr. Albert Kramer zanimivo sliko društvenega dela v minulih 25. letih. Omeniti je iz tega govora, da je trboveljsko gasilno društvo med prvimi na Štajerskem leta 1899. uvedlo slovenski poveljni jezik in da je danes vsled darežljivosti trboveljskega občinskega zastopa, kar se tiče opreme, orodja in pripravljenosti, eno izmed najboljših gasilnih društev na deželi. — Načelniku Ivanu Kramerju, ki vodi trboveljsko gasilno društvo z mamljivim predskedki že 25 let in podnačelniku Antonu Počivavšku so podarili tovariši — požarniki lepa spominska darila in jima priredili na slavnostnem zborovanju prirčne ovacije. V nedeljo, dne 25. avgusta se je pričela slavnost že jutraj z budnico požarniške godbe. Dopoldne so od vseh strani, s Štajerske, Kranjske in celo Hrvaške prihajali z vlakom, peš in na vozovih požarniki in drugi gostje. Na trgu pred Kramerjevo hišo se je vršil slovesen sprejem. Pozdravil je došle gasilce in druga društva dr. Albert Kramer, odzdravila sta dr. Bergman in v imenu Zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem Lajovic iz Litije. Odtod se je premikal dolg sprevod z godbo na čelu pred trboveljski gasilni dom. V sprevodu je korakalo poleg pazniškega in veterinarskega društva v Trbovljah 234 požarnikov. Bilo je 5 zastav (trboveljska, hrastniška, dolska, nova braslovska in zastave prostovoljnega gasilnega društva v Smartnem pri Litiji, pazniškega in veterinarskega društva v Trbovljah). V sprevodu so bile zastopane požarne brambe: Zalec, Gaberje pri Celju, Arja vas, Braslovec, St. Jur ob Juž. železnici, Rajhenburg, Loka pri Zidanem mostu,

LISTEK.

Cesta.

(Odlomek iz romana.)
 Spisal Ivan Cankar.
 (Dalje.)

Marta se je ozrla z mirnim in svobodnim očesom; tudi v tistem hipu ni bilo solze v njem.

»Zdaj so se vzdramili, zdaj so vstali in zdaj jokajo...«

Pomislila je napol s tiho otožnostjo v srcu, napol smehljaje; kakor pomisli mati na bridkost otroka, ki si je bil ranil mezinec. In kakor pomisli na človeka vsegamogočni Bog, ki ve čisto sam, da čuje nad njim.

»Ne bojte se, ne bodi vas strah, ne jokajte! Jaz gledam.«

Zasvetilo se je jutro, oblaki pa so bili gostejši. Ko se je poizgubila megla, so se vzdignila visoko sivi in pusti. Ni se še dobro zdanilo, ko je zaprščilo kakor iz megle, kakor iz vlažnega zrduha. Marta je ovila ruto tesno okoli glave in okoli ram; veliko sivo ruto, ki ji je segala do kolen.

»Se bolj bodo jokavi ob takem vremenu!« je pomislila. »Skozi okno bodo gledali: tam hodi zdaj, bo rekla ta Ivanka, tam v tem dežju... Otroci so: pogled jih osorno, le besedo reci, pa bodo solze v očeh!«

In ko je mislila nanje, se je nje-no srce vrnilo k njim...

Odprl je oče zaspane oči, ozrl se je, segel je z roko, da bi vzel pipo z mize, ozrl se je vdrugič in je planil.

»Kaj je šla?«
 Ivanka je bila zaspala, trudna in objokana; brazna skodelica je ležala na odelji. Slišala je glas in je vztrepetala.

»Šla je.«
 »Ni rekla z bogom?«
 »Rekla je.«
 »Lažeš, ni rekla!«

In kakor otrok, in kakor pijanec, ki mu je segla v srce nenadoma prijetna bridkost, pripravljena, da se razlegne široko, je pokleknil ob posteljo in je zajokal.

»Ti, ki sem te rad imel, ti varuh moj in mojih... kam si šla?... Kam si se napotila tako mladostna in plaha, kam si izletela izpod perot očetovskih?«

Ivanka ni več ihtela; gledala je začudeno in skoro se je zasvetil smehljaj na njenih ustnicah. Brata sta se vzdramila in sta takoj zajokala.

»Jokajte, ljudje božji, jokajte, otroci!« je vstal oče in solze so mu tekle po licih. »Marta ni več!«

Brata sta utihnila in sta strmela. Ozrla sta se na Ivanko, Ivanka je povescila glavo.

»Ni več!«
 Zajokala sta naglas, legla sta in sta se odela preko glave...

Marta je mislila nanje, ki so bili žalostni, in se je nasmehnila.

»Ne bojte se, ne bodi vas strah! Jaz gledam!«

Kakor gleda mati z mirnimi, skoro veselimi očmi na osolzeno dete...

Mlada, pokonci, s krepkimi koraki je stopala Marta. Zaprselo ji je časih v lica, lasje na čelu so se sprile, segali so v dolgih mokrih kodrih do oči. Zmirom bolj težka je bila ruta, obleka je bila vlažna in hladna.

»Dekle!« je zaklical s ceste hri-pav glas, kakor da je bil prišel naravnost iz mrzle megle.

Na kantonu ob cesti je sedela ženska, od glave do nog, do blata, zavita v razmočeno sivo ruto. Fant, desetleten morda, slabo oblečen, slabo obut, premočen, je stal poleg nje in je jokal; njegova obleka je bila smešna: blago je bilo grobo in ceno, kroj pa je bil gosposki.

Marta je pogledala, strnila je obrvi: glej, ti opora vsemu svetu, glej hromca brez opore!

Ženska je bila dolga in zelo suha, njena lica so bila siva, kakor od umazanega platna in tako upala, da so štrlele visoko tenke kosti; zato je bilo toliko bolj čudno, da so se ustnice, kakor so bile žalostne, sladko smehljale in da so smehljajoč prosile zakrnavele, vse solzne oči.

»Kaj, mati?« je vprašala Marta.
 »Ne moreva dalje!« je odgovorila ženska smehljaje; smehljaja se

je, iz oči pa so tekle čisto drobne solze, kakor siloma izžete iz napol izsušene gobe.

»Name se oprite!« je stopila Marta prednjo in vesel je bil njen obraz. Vesel je človek, vaje breme-na, kadar mu leže breme na ramo.

»On ne more več!« se je nasmehnila ženska.

»Kako bi ne mogel?«
 Vzdignila je Marta fanta in ga je vzel v naročje. Velik je bil in težak, ko se je naslonil ob njeno ramo; bojazljiv in objokan je bil njegov obraz.

»Pa nič ne jokaj!« je tolažila Marta.

»Kako bi ne jokaj? Zdaj gre, kakor je šel lani... to obleko ima, te čevlje, denarja nič... tam, dekle, tam niso dobri ljudje... spodili so ga, pomisli, ko jim nič storil ni... kaj bo na cesti spal? Še psa ne pode iz kuhinje... Fant je tako zanič, tako je majhen in bole-hav... ker je bil tako majhen, smo mislili, da bi študiral...«

Marta se je zasmejala.

»Zato ker je bil majhen?«
 Ženska je pripovedovala dalje, s tistim pojočim jokavim glasom, kakor govore ljudje, ki so toliko trpeli, da so trpljenja vajeni.

»Toliko jih gre, ki nimajo drugega v culi nego kos kruha in čevlje za zimo, pa smo rekli: zakaj bi še naš ne šel... Leto dni je bil tam... zdaj je samo še sedem let, samo še sedem let skrbi... minila bodo!«

Marta se je ozrla na žensko, na lica, izglojena od bolezní.

»Ne boš jih dočakala, teh sedem let!« je pomislila in se je začudila, da je tako malo usmiljenja v njenem srcu. Tudi fantu je pogledala v obraz, v izpiti, bojazljivi, prežgodaj ostareli.

»Ne boš jih dočakal, teh sedem let, ti moj mali, težki fant! Jokal boš veliko, dojkal ne boš!«

Morda je bilo njeno srce prebli-zu njegovemu: fant se je stresel in je izpustil roke, ki so se oklepale njenega vratu.

»Ne maram, da bi me nosila v naročju, nisem otrok!«

»Hodi!« je rekla Marta in ga je postavila na tla. Rama jo je bolela in njeno čelo je bilo potno.

S tenkim glasom in brez solz je zaihtela ženska.

»Čemu jokati?« se je razsrdila Marta, ki ni marala solz. »Saj je res prevelik, da bi ga nosil človek v naročju! Tam je furmanska krčma, tam čakajmo da pride voz, tam prosite! Ne bil bi človek, ki bi vaju ne peljal do mesta!«

»Kako bi v krčmo?« je vprašala ženska.

»Jaz imam!« je odgovorila Marta.

Ob cesti je stala samotna krčma, ki se ji je takoj poznalo, da je furmanska: kraj ceste vzdolj z dolgim koritom, pred hišo korita za pro-so, prostrano dvorišče.

(Dalje prihodnjik.)

Hajdin, Prekopa, Mozirje, St. Peter v Savin. dolini, Zagorje, Smartno pri Litiji, Litija, Radeče, Hrastnik, Dol in Trbovlje. Dva požarnika sta došla v kroju iz Siska na Hrvaškem. Pred gasilnim stolpom so se formirale požarne brambe v velik odprt štirikot s slavljenjem, trboveljskim gasilnim društvom v sredi. Tu je gasilce pozdravil trboveljski župan, ravnatelj Gustav Vodušek s prekrasnim nagovorom, v katerem je še posebej poudarjal zasluge jubilarajočega domačega društva na polju humanitete in požrtvovalnega dela za narod. Nato je razdelil častne kolajne, katere je naklonil cesar za 25letno delovanje v gasilnih društvih: Ivanu Kramerju, Antonu Počivavšku, Ferdinandu Rošu, Alojziju Podmeniku, Jožefu Dolinšku in Ivanu Sorčanu. Zadnji trije so člani prostovoljnega gasilnega društva v Hrastniku, katere jim je po Rošu ml. izročilo tudi lepe darove v spomin. — Županja Frida Vodušekova je pripela nato na prapor trboveljskega prostovoljnega gasilnega društva s prelepim nagovorom krasen trak, dar trboveljskih narodnih dam. Na ostale zastave sta pripeli spominske trake gđ. Mollova in Podmenikova. Po tej svečanosti so se podali gasilci v sprevedo v vas nazaj in na občni zbor Zveze slovenskih prostovoljnih gasilnih društev na Spodnjem Štajerskem, o katerem pa priobčimo drugič obširneje poročilo. Ob 3. popoldne se je vršila javna vaja trboveljskega gasilnega društva, v kateri se je pokazala na naravnost sijajen način izurjenosti društvenih članov. Celo najstrožji strokovnjaški kritiki so se hvalili. Velika, vrla uspešna ljudska veselica, na kateri je ljubek zbor trboveljskih narodnih dam izvrstno postregel več tisoč glav broječim gostom, je slavnostna dneva zaključila. Pokazalo se je znova, da slovensko gasilstvo na Spod. Štajerskem navzlic vsemu oviranju od strani nemškega deželnega odbora in v zadnjem času celo rovarjenju v lastnem slovenskem taboru, izbornu napreduje. Na pomoč!

V Loku pri Žusnu so v soboto, dne 24. avgusta zmagali pri občinskih volitvah na celi črti naprednjaki. Občina Loka leži v klerikalnem šmarškem okraju.

Iz Ljutomer. (Svarilo našim narodnim krogom!) Naši nemškutarji delajo sistematično na to, da bi dobili pri občinskih volitvah tudi tretji razred v svoje roke. Pri razdrapanosti in popolni apatiji, ki vlada v slovenskem taboru, se jim to utegne tudi posrečiti. Mesto da bi mi Slovenci gledali na to, da bi si osvobodili pri občinskih volitvah še en razred in tako postali gospodarji v Ljutomeru, bomo se morali pri prihodnjih volitvah trgati za tretjega. Naši nemškutarji ponosno nosijo glave pokonci, saj vedo, da jih štiti vlada in poslanci — za nas trške Slovence pa ni v slovenskem taboru nobene obrambe. Roškar — še najbrže naših narodnih razmer nitje ne pozna in kaj hočejo tudi storiti ljudje, ki vidijo samo kmeta in fajmoštra, obrtnik, delavec in uradnik pa so jim postranska stvar. Čujemo, da neki Urschitz pri davkarji že sedaj izpisuje volilce v trgu. Gotovo zato, da bi nemškutarji bili dobro podučeni in bi lažje sleparili. Če je to res, potem odločno zahtevamo od deželne finančne direkcije, da tega Urschitza podučijo, kaj je to: uradna tajnost. Nekaj bo že resnice na teh govoricah, ker pošilja župan Thurn Urschitz jerebice in buteljke. — (V Ljutomerskem pevskem društvu) je došlo vsled nestrpnosti klerikalcev, ki so od pevcev zahtevali, naj bi peli na tisti klerikalni slavnosti, na kateri so popje grdo napadali in blatili Sokole ter neklerikalne Slovence sploh, do razpora. Narodni pevci in pevke si bržkone ustanove lastno društvo.

Iz Vojnika nam pišejo: Dne 23. avgusta zvečer je zažgal v Bezovju krojač Matjaž Kocuvan hišo svoje sorodnice in sosedice Neže Repec. — Ogenj je uničil hišo z vsemi premičninami, še obleka in živež je zgorel. Repec ima veliko škodo, ker je bila zavarovana le za 400 K. Kocuvan je zažgal Repički hišo zato, ker mu je večkrat očitala pijančevanje. Drugi dan pa ga je zgrevalo in se je sam javil sodniji kot požigalec.

Fram. Veselica, ki jo priredila tukajšnja Ciril-Metodova podružnica dne 18. t. m., je uspela prav dobro. Čisti dobček privedite je zadovoljiv in se pošlje C. M. družbenemu vodstvu. Seve si šteje podružničin odbor v prijetno dolžnost, da se tem potom prav iskreno zahvali vsem faktorjem, ki so z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo do narodne stvari omogočili tako lep gmeten in moralen uspeh. — V prvi vrsti gre topla zahvala cenjenemu mariborskemu Sokolu, ki je tokrat prvič prišel v Fram, toda upamo tudi, da ne zadnjikrat. Izborna je bila telovadba; proste vaje vzorne in naporene. Solnce je pripelalo, a telovadcev-Sokolov, ne straši nič, tudi ne

telovadni teren, karšen je moral žalobog tukaj zastopovati. Pri telovadbi na orodju pa nisi vedel, koga bi gledal in občudoval, komu ploskal, ali telovadcu na kozi ali na bradlji ali na drogu: vse se je nudilo hkrati. Slišal si priproste žene, ki še take telovadbe seve svoje žive dni videle niso, kako so pri vratolomnih vajah sočustveno vzikale: Siromaki, siromaki! Misliše so vsekakor, da se kaj takega ne more vršiti brez škode za sicer čila, zdrava in krepka sokolska telesa. Posebno srčno zahvalo izreka odbor dikama mariborskega Sokola, velecenjenemu gospodu dr. Pivku in velecenjenemu gospodu dr. Rosini, ker sta se, tičeča seveda v sokolskem kroju, blagevolje potrudila semkaj v Fram. Upamo, da navduševalne, kremenite besede g. dr. Rosine, ki jih je govoril pri prihodu Sokolov in po dokončani gledališki igri, niso zgrešile svojega cilja, ampak da so globoko in prepričevalno učinkovale na poslušalce. Zasejalo se je s tem sokolskim nastopom morda seme, iz katerega še vzkljuje za narod kaj dobrega! Živeli mariborski Sokoli! — Nadalje se zahvaljuje odbor vsem cenjenim narodnim gospe in gospicam, ki so tako skrbljivo pomagale pri veselici, ali že s tem, da so napekle in prinesle »domu na oltar« izvrstne pohorske gibanice, ali da so pripravile drugega izbornega pečiva in ga razpečavale, ali da so prodajale narodne znake in dehteče rožice in dr. Pri tem naj bo pohvalno omenjeno, da so se veselice v prav obilnem številu udeležili naši vrli Planičani, ki pač ne zamudijo nikdar in nobene narodne prireditve. Bog jih živi! — Prav toplo se zahvaljuje odbor vsem igralcem in igralkam. Izvrstno se je vprizorila igra »Trije tički«. Vzburila je v občinstvu mnogo smeha in vesolja. Zares se je igralo tako dovršeno, da nisi vedel, kateremu »tičku« bi se bolj smejal. Nadejamo se, da vidimo te izvrstne igralce še večkrat na odru. — Končno pa še lepa zahvala pevskega zboru, ki je zapel nekaj prav lepih pesmic in s tem pripomogel, da je imela vsa prireditelj vesela obraz in hvala še vsem ostalim, ki so na ta ali oni način koristili veselici. Pozabiti pa se tudi ne sme rodoljubne gostilničarke g. M. Turnerjeve. Dala je podružnici za prireditev veselice vse gostilniške prostore na razpolago in postregla je gostom z dobro pijačo in z dobrim jedilom. Hvala ji.

Drobne novice. Imenovanji. Imenovan je prof. dr. Franc Handl na celjski gimnaziji za profesorja na dunajski Elizabetni gimnaziji. Sodni kancelist Franc Weitz v Ormožu je imenovan za oficijala. — Iz Maribora. Neki Martin Pevec, doma v Hermancih pri Ormožu, je poneveril pri delavski pekarni, za katero je raznašal kruh, 600 K in pobegnil z denarjem. — Iz Celja. Zaprl so agenta Drevenška, doma nekje v ptujskem okraju, ker je osumljen, da je izvršil tatvino v oskrbniški pisarni jetnišnice pri okrožnem sodišču. Našli so pri njem še precej denarja. Drevenška dolže tudi, da je izpraznil po različnih cerkvah pošučiće. — Iz Maribora. V Krčevini je umrla neka Ana Ferš, 101 leto stara. Zadnja leta ni nikoli več prišla iz svojega stanovanja.

Koroško.

Slovenci na Koroškem. Kako nasilno in naravnost tiransko zatirajo Nemci na Koroškem svoje sosedne Slovence, pri čemer teptajo vse pravice, ki jih ima po avstrijski ustavi vsak narod, kaže tudi sledeče dejstvo. Koroška pošlje v svoj deželni zbor 43 poslancev, v številu krškega škofa. Izmed teh poslancev je 41 Nemcev in samo dva Slovence. Poslanci imajo nalogo, da zastopajo težnje in želje ljudstva, deželna zbornica pa je tudi zakonodajna korporacija, kar je velike važnosti. Če nima prebivalstvo, ki je povsem upravičeno po ustavi, da se zakoni določajo z njegovo vednostjo, prilike, da se te pravice tudi lahko poslužujejo po svojih zastopnikih, je to očitna krivica in tiransko protustavno zatiranje. Slovencev je na Koroškem 100.000, Nemcev pa 280.000. — Nemci imajo 41 poslancev, Slovenci pa dva. — Pri Nemcih pride na vsakih 6830 prebivalcev že en poslanec, pri Slovencih pa pride en poslanec šele na 50 tisoč prebivalcev. To so Nemci na Koroškem s pomočjo vlade napravili sami, in sicer največ s tem, da so krivično in neprimerno razdelili volilne okraje, pri čemer so povsod Slovence osamili, da sploh ne morejo priti do veljave. O teh umazanih in Slovence naravnost žaljivih razmerah na Koroškem bomo še poročali.

Zrtev poklica. V Volšperku sta se sprla in strela v neki gostilni dva gosta. Ko jih je hotel gostilničar pomiriti, je udaril eden izmed pretepačev gostilničarja s stolom po glavi in mu prizadel nevarno poškodbo.

Primorsko.

Razgost občinskega sveta v Gradlču. Z odločitvijo dne 7. februarja t. l. je razveljavil upravni sodni dvor sestavo klerikalnega občinskega sveta in potrdil obenem volitve v aprilu 1911, ki so izpadle v prilogi napredni stranki. Ta odločitev je bila do sedaj brez veljave. V soboto pa je dobil župan dekret od okrajnega glavarstva, s katerim dekretom se razpušča klerikalni občinski svet. Ustanovil se bo vsled tega bržkone nekaj upravni odbor.

Obstrukcija v tržaškem občinskem svetu, ki so jo uprizorili socijalni demokratje proti timavskemu vodovodnemu načrtu, se še vedno nadaljuje. Tudi pri zadnji seji je govoril socijalni demokrat Črnič svoj obstrukcijski govor pozno v noč. Napadal je posebno podžupana dr. Brochija. Po zaključeni seji je prišlo na ulici med pristaši socijalno - demokratične stranke in liberalci do ostrega spopada. Na mestu se je zbralo več sto ljudi. Policija je morala rabiti orožje in je le s težavo razgnala razburjene množice. Med pretepanjem sta bila dva težko ranjena, eden izmed teh je neki policijski agent. Dva izgrednika pa je policija aretirala.

Sv. Križ ob morju je edina vas v zgornji tržaški okolici, da ima poleg mestne slovenske ljudske šole tudi italijansko privatno šolo, katero vzdržuje »Lega nazionale«. Mnogi nezavedni Križani pošiljajo svoje otroke v »Legino« šolo samo zaradi dobičkarje, ker dobijo otroci tam na primer o priliki prireditve božičnice obnavalo, obleko in drugo. Poleg tega se tam uvažajo tudi še druge ugodnosti, katere jako ugažajo nekaterim staršem (a takih je čimdalje manj). Resnično ubogim in z obilico otrok obdarovanim staršem se skoro ne more zameriti, da pošiljajo svoje otroke v že imenovano italijansko šolo. Da bi se pa temu v okolišju prišlo, bi bilo nujno želiti, da bi se tudi otrokom tukajšnje slovenske šole priredila božičnica. V to svrhu naj bi se priredila kaka veselica — morda v Trstu samem — v velikem obsegu, katerega prebitek naj bi se vporabil v prid našim ubogim otrokom. O tem je že nekaj omenil pred par meseci nek napreden slovenski dnevnik v Ljubljani. Treba samo nekaj dobre volje in stvar bi bila velikega pomena v narodnem pogledu za Sv. Križ. Začetki se mora pa takoj, da ne bodo naši ubogi otroci meseca decembra mlo gledali »Legino« šolsko mladino, kako se ta vrača bogato obdarjena od božičnice domov. — Na delo torej!

Rodbinska drama. Včeraj se je vršila pred deželnim sodiščem v Trstu zanimiva obravnava proti ločeni ženi Heleni Komar, ki je dvakrat ustrelila z revolverjem na svojega moža. Zaradi surovega ravnanja je namreč žena zapustila moža in pobegnila k svojim staršem. Nekaj dni po njenem begu se je zglasil na domu svojega tasta Komar in je takoj, ko je vstopil, ustrelil na svojega tasta. Zadel ga je, toda le lahko poškodoval. Nato je prišla v sobo njegova žena, ki je, videvša nevarno situacijo, iztrgala možu iz rok revolver in dvakrat ustrelila na napadalca. Tudi njega je ena krogla lahko ranila. Po tej aferi je mož pobegnil v Ameriko. Žena je svoje dejanje včeraj pred sodiščem priznala, zagovarjala pa se je s silobranom. Obravnava je bila na predlog zagovornika v svrhu izpopolnitve materiala, preložena na negotov čas.

Potovalec okoli sveta. Dne 15. aprila 1903. je odšel iz Milana dr. H. Zampieri in se napolil okoli sveta. Prehoditi je imel pogodbeno 69.000 kilometrov. S sabo je vzel dva Italijana, dva Francoza, enega Spanca in enega Amerikanca. Družba je prehodila Italijo, Egipt, Abesinijo, Sirijo, Perzijo, Malo Azijo in Evropo. Med potjo so oboholi vsi spremeljvalci in predvčerajšnjim je prišel dr. Zampieri v spremstvu enega dečka v Pulj. Dr. Zampieri mora prepotovati do 31. decembra t. l. še 730 km.

Požig iz maščevanja. V Poreču so aretirali posestnika Grubisso in Radmana, ker sta zažgala iz maščevanja gozd posestnika Lovrinoviča. V gozdu sta zažgala na več mestih kupe slame. Pri tem pa jih je zalotil gospodarjev sin in jih prepodil. Poklicali je takoj ljudi, ki so ogenj zadušili, zažigalca pa je žandarmerija aretirala.

Ruska vohanka. Na Brionskih otokih so aretirali hčerko nekega ruskega generala, ki biva tam na letovišču. Dekle se je vozilo s čolnom okrog otoka in je fotografiralo obal. Policija je to opazila in jo je osumila, da vohuni za Rusijo. Na našem mnuže je podobne aretacije vedno bolj množje in res je že nevarno hoditi s fotografskim aparatom v tujino, ker smatrajo že vsakega, ki ima fotografski aparat, za vohuna.

Sokolski dan v Ribnici.

(Dopis iz Ribnice.)

Bilo je 4. avgusta, ko so po precejšnjem odmoru zopet doneli sokolski rogovi po naši krasni dolini. »Ribniški Sokol« z obema odsekoma Vel. Lašče in Sodražica si je izbral ta dan, da pokaže najširšim slojem prebivalstva sad vztrajnega, sistematičnega dela na polju negovanja telesnih vaj. Vršila se je V. javna telovadba in to, kar je posebno značilno, že petič pri najlepšem vremenu.

Zanimanje za to prireditev je bilo vsestransko, kljub temu, da ni bilo nikake reklame, kajti vsak, kogar preveča še iskrica narodnega duha, se je hotel na lastne oči prepričati o napredku društva, ki bije tako težak boj z ljudmi, ki nočejo in nočejo duševno samostojne in telesno jake generacije.

Slavnost se je vršila natančno po sestavljenem sporedu. — Veselico je otvoril br. starosta dr. A. Schifferer potem ko so prikoralali krepki in čili Sokoli domačega društva, obeh odsekov ter delegatje kočevskega, trebanjskega in litjskega - šmartinskega »Sokola« na veselični prostor, v najsrčnejših besedah. Sledila je kmalu nato telovadba.

Prva točka so bile proste vaje. Izvajale so se prve tri za vseslovenski sokolski zlet v Ljubljani leta 1913. Nastopilo je 21 bratov pod vodstvom načelnika br. Stanko Oražma in izvedlo prav hvalevredno svojo nalogo. Vsi gibi so bili lični, kritje prav dobro, naravnost pa je presenetila gledalce skladnost pod vtiskom, da pred nastopom ni bila mogoča nikaka skupna vezba.

Obilo ploskanje občinstva, ki se zlasti po tretji prosti vaji ni hotelo poleči, je bila zaslužena zahvala bratom za njihov trud.

Druga točka so bile ženske proste vaje praške, izvajane od 6 sester Sokolic litjske - šmartinskega »Sokola« pod vodstvom vrle sestre načelnice Rogličeve. Izpeljava vseh štirih prostih vaj je bila elegantna in ljubka ter je pričala o oni visoki stopnji strumnosti, finoči in gibčnosti, katero smo vajeni občudovati pri naših vrlih Sokolicah Gledalci so bili naravnost očarani in spontane salve »Na zdar« - klicev med vsakim odmorom in pri odhodu so pričali o hvaležnosti telovadkinjam, za tako izreden užitek. Marsikdo pa se je ravno pri tej točki zamislil nazaj v one čase, ko je tak duh prevečal tudi naše ribniške deklice, ko so tudi še stale navdušeno v sokolskih vrstah. Ali res temu ni mogoče od pomoči?

Omenjeno naj bo še, da so tudi bratje tamburaši pod vodstvom tehnika Rado Švajgerja pokazali svojo spretnost na tamburicah. Svirali so vse štiri proste vaje popolnoma brez vsake hibe, tako, da se je marsikdo čudil tej sigurnosti naših fantov.

Kot zadnja točka je sledila orodna telovadba, in sicer v štirih vrstah z enkratno menjavo.

Tu je imel gledalec, kakor malo kje, priliko zasledovati težkočo posameznih vaj od stopnje do stopnje. Videl si različne začetne skoke čez kozo in vrvico članov, žarečih ponosa in veselja ob njihovem prvem nastopu, težje in daljše, a lepo vezane srednjih vrst na konju in srednji bradlji, največ pozornosti pa je seveda vzbujala vzorna vrsta na visoki bradlji in visokem drogu s svojimi vrhniškimi vajami.

Prepričan se je marsikdo, kako da »Sokol« dela in napreduje.

Po končani telovadbi so nastopili Sokoli in Sokolice z »besedo«, narodnim plesom, kateri je zelo imponiral. Vodil ga je br. podstarosta Bogumil Fišer, kateri je bil tudi predsednik veseličnega odseka, za kar mu bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

Nato je občinstvo navalilo na šotore, v katerih so stregle najodličnejše dame našega trga, za kar jim bodi izrečena tudi gorka zahvala, z dostavkom, da nam tudi v bodoče odpomrejo v takem slučaju. Veselica se je nadaljevala pozno v noč. Uspeh veselice je bil nepričakovan. Zahvaliti se imamo predvsem domačemu občinstvu, Sadržanom in odličnim Laščanom. Hvala pa tudi oddaljenim gostom, kateri so nas obiskali ter pokazali, da ljubijo idejo Tyrša, da ljubijo svetlobo in napredek. Hvala tudi oddaljenim darovalcem. — Na svidenje drugo leto na župnem zletu! Na zdar!

IV. mednarodna razstava za umetniško vzgojo v Draždanih.

Poroča S. Š.

Dne 4. avgusta se je otvorila v Draždanih IV. mednarodna skupščina za umetniško vzgojo. Obenem s skupščino se je otvorila mednarodna

razstava za umetniško vzgojo in to poleg razstavnih prostorov velike (tudi mednarodne) umetniške razstave. Vsa prireditelj je opremljena s sijajem velikih svetovnih razstav in nudi v vsakem oziru zelo mnogo materiala za resno študiranje pa tudi za umetniški užitek prve vrste.

Ker pri naših listih še ni v navadi, da bi referirali o umetniških dogodkih izven mej naše preozke domovine, posebno če segajo preko črno-rumenih mejnikov, se na tem mestu ne bom pečal z umetniško razstavo, pač pa smatram za svojo dolžnost, da napišem par besed o razstavi za umetniško vzgojo, ki nam je, oziroma ki bi nam mogla biti bližja.

Velik je bil boj novostrujarjev na polju risarskega pouka proti okostenelim metodam pedagogov iz polpretekle dobe. Vsakdo, ki ima priložnost delovati na tem polju v ljudski, meščanski ali v srednji šoli, ve kako različna so naziranja o uporabi pravih sredstev za doseg dobrih učnih uspehov. Ta raznovrstnost v modernih metodah se kaže tudi na razstavljenih šolskih risbah internacionalne razstave, vendar pa mora objektivni gledalec priznati, da ne pelje samo ena pot v Rim.

Vse različne metode preveča vendar en duh, vsem se namreč pozna, da hočejo v deci zbuditi ljubezen do predmeta, ki je bolj nego vsi drugi sposoben pridobiti si otrokovo simpatijo. Saj je risanje otrokov drugi jezik: česar ne zamorejo povedati usta, česar ne more zapisati pero, to povedo svinčnik in barve.

V mnogih šolah je uvedeno na prvi stopnji svobodno risanje po spominu. Kdor ima le malo smisla za otroško psiho, bo užival gledaje take risbe, ki nekako ilustrirajo vse ono, kar otrok čuti in kar ga najbolj zanima.

Polagoma šele začenja risanje določenih predmetov; toda najprej je karakterizacija tipičnih oblik, nato se otrok šele vadi oblike njemu znanih predmetov gledati vse natančneje in risati jih vse pravilneje, (perspektiva) uči se pa poleg tega tudi najti vedno pravilnejšo barvo teh predmetov. Na zadnji stopnji zadobi otrok šele spretnost predstavljati iste predmete na čim lepši način in v čim slikovitejših skupinah itd.

Poleg tega se pa v mnogih šolah goji ornamentika, ta barvni kontrast, ki uči otroka krasiti predmete svoje okolice — pa tudi uživati pri gledanju lepo okrašenih stvari.

Pri nas se v srednjih šolah posebno pa na gimnazijah vsled vpliva starejše dunajske šole, v osebni strokovnih nadzornikov ornamentika, (v mislih imam komponiranje ornamentov) ne goje, češ, škoda je čas kratiti s takimi otročarijami, to je predmet za obrtne šole. Kako vse drugače je v tem oziru na Nemškem! Povsodi se goji na sličnih zavodihi tudi ornamentalno risanje in sicer med rednimi za risanje namenjenimi urami, kajti tam vedo, da komponiranje ornamentov najbolj budi iznajdljivost in samostojni okus učencev, da budi v njem najbolj ljubezen do barve in lepih oblik in razumevanje ornamentalne ritmike.

Naravno je, da mnogi vpošiljalci risb niso razumeli svoje naloge in so vposlali le dovršena dela najnadarnejših učencev, mesto da bi z razstavljanjem poprečno dobrih risb vseh stopenj pokazali način, kako poučujejo ta predmet.

Razstavile so dela učencev šole skoraj vseh kulturnih držav v prvi vrsti nemške, francoske in angleške, a tudi ruske, švedske, norveške, finske in avstrijske šole. Med zadnjimi pa treba na prvem mestu imenovati češke šole, katerih učni uspehi morda budijo največ zanimanja na celi razstavi.

Čehi, posebno moravski, gojijo namreč s kaj lepim uspehom narodno (slovaško) ornamentiko v ljudskih in drugih šolah, posebnost, v kateri jih pač druge narodnosti ne morejo posnemati. Morda bi se dala narodna ornamentika gojiti tudi na slovenskih šolah, ako bi se otrešli gotove ozkosrčnosti, posebno pa prevelikega vpliva nemških pedagogov, ki seve ne morejo imeti smisla za to. Priporočati bi bilo, da se vse šole naročijo na strokovni časnik češko - moravskih učiteljev risanja*), ki bo prinašal odslej tudi slovenske članke, kakor poročam na drugem mestu.

Konstatirati, da Slovenci na tej razstavi sploh nismo zastopani bi bilo skoraj odveč, tešiti pa nas sme to, da tudi Hrvati nimajo — vsaj kolikor sem mogel v naglici spoznati — več eno šolo zastopano (in to prav slabo!), pa tudi Srbi in Bolgari nimajo ničesar.

*) »Náš směr, revue pro uměl. výchovu, kreslení a umělecký průmysl« (revija za umetniški in risarski pouk in za umetno obrt), izhaja mesečno v Brnu in stane 9 K na leto.

Prihodnji kongres v zvezi z mednarodno razstavo bo po štirih letih v Parizu. Upajmo da bomo takrat tudi Slovenci pokazali svetu, da smo živi. Zato pa vsi učitelji risanja na srednjih, meščanskih in ljudskih šolah na krov! Strmimo se v tesno vrsto in posnemajmo brate Čene, ki prinesejo s te razstave svojemu narodu zopet novih latorik domov!

Dnevne vesti.

+ Polom »Ljudskega odra«. Ze v soboto smo poročali, da je deželni odbor kupil vso opravo klerikalnega gledališča, imenovanega »Ljudski oder« ter jo prenese v deželno gledališče. Ta oprava je veljala ogromno denarja. »Ljudski oder« je narodeval in kupoval vse najlepše in najdražje potrebščine, kupoval jih v takih množinah, da je kar strmeti — samo barok je toliko, da bi zadostovale za največja gledališča — plačal pa menda ni ničesar. Končno so prišli zaželjeni računi in ž njimi polom; ker klerikalci sami niso mogli plačati — je priskočil na pomoč deželni odbor. Ta »Ljudski oder«, oziroma »Ljudski dom«, nam kaže, kako brezmišlno in brezvestno gospodarijo klerikalci z denarjem. Tudi vsak pametnejši klerikalec prizna danes, da je bila velikanska neumnost, kupiti staro strelišče, zadati vanj stotisoče in ustvariti peseben katoliški teater, ker vse to, kar so hoteli klerikalci ustvariti z »Ljudskim domom«, bi bili lahko imeli zastoj: Za zborovanja in predavanja in zabave je vendar klerikalcem ravno tako, kakor drugim strankam, na razpolago »Mestni dom« in vrh tega že imajo hotel »Union«, za svoje itak redke gledališke predstave jim je na razpolaganje deželno gledališče, za tista mala posvetovanja pa zadostuje »Rokodelski dom«. Prav nobenega vzroka ni bilo, da so zabilili »Ljudski dom« in v »Ljudski oder« stotisoče, sama domišljava baharija jih je zapeljala, da so storili tako velikansko budalost. Zdad so si pomagali na ta način, da je deželni odbor kupil notranjo opravo »Ljudskega odra«. Saj je gotovo dobro in koristno, če se spopolni inventar deželnega gledališča in gotovo je tudi, da ne bo nihče ugovarjal, če se bodo klerikalci karpicirali na to, da bodo imeli sem in tja svoje posebne predstave v gledališču, ali za ta denar, ki ga je moral zdati plačati deželni odbor, bi bili vendar lahko kaj več in kaj primernejše dobili. Liferantje so namreč »Ljudski oder« neusmiljeno odrli; moške, ki so za »Ljudsko oder« narodevali potrebščine, se niso nič spoznali in so različne stvari silno preplačali. Tako so šli tisočaki v nič, tisočaki, s katerimi bi se bilo lahko mnogo dobrega in pametnega storilo. Polom »Ljudskega odra« nam kaže, kako brezvestno gospodarijo klerikalci in kako brezmišlno se lotevajo stvari, za katere ni pogojev. Vsakdo ve, da načeloma nismo bili nikoli nasprotni »Ljudskemu odru«, nego smo vedno poudarjali, da zna biti ljudski izobrazbi v korist. Izkazalo pa se je, da klerikalci nimajo prav nič občinstva za vzdrževanje svojega gledališča. Morda jih bo žalostni polom »Ljudskega odra« spametoval in bodo izprevideli, da je tudi zanje najbolje, če podpirajo deželno gledališče, četudi se v njem ne uprizorjajo igre, kakor »Mlini pod zemljo«.

+ Narodnostno vprašanje in socialni demokratje. Socialni demokratje so najsrečnejši ljudje na svetu. Najpametnejši so, to se pač ob sebi razume, in vsi drugi so sami tepci, idiotje in kreteni in najpoštenjši so, kajti kdor ni socialni demokrat, je sploh lump in krvosos, zlasti če je tako nesrečen, da je delodajalec. V tej svoji neskončni modrosti so socialni demokratje sestavili recepte za vse bolezniki, ki tarejo naše socialne telo. Sicer pravijo znanstveniki, da je to sama »kurfušarija« in kaže se povsod, da vse, kar se je realnega storilo na polju socialnih reform, so storili drugi in so pri tem socialni demokratje samo usta široko odpirali, a to jih nič ne moti. Tudi za rešitev narodnostnega problema so sestavili socialni demokratje poseben recept. Napravili so si stvar prav lahko; vzeli so že po trideset in več let stare liberalne in klerikalne programe o narodni avtonomiji, jih malo pomešali, tako, da so postali popolnoma nemisljeni in zdati pravijo, da imajo program, s katerim bodo rešili narodnostno vprašanje tako, da bo za vse dobro. In ko so enkrat imeli ta program, se je takoj pokazalo, kako je izvršen, tako izvršen, da se še v socialnodemokratični stranki ni obnesel. Še v svoji lastni stranki ne morejo socialni demokratje narodnostnega vprašanja tako rešiti, da bi mogli med seboj izhajati. V industrijskih deželah je ravno zaradi narodnosti in vzlic programu, ki se »Zarja« tako dopade, da zmerja kakor obsedena tercijalka, prišlo do največjih razporov. Prvi so se ločili od socialnih

demokratov češki narodni delavci in si ustanovili svojo posebno stranko, potem je prišlo do razkola med socialnimi demokrati in so češki socialni demokratje pokazali nemškimi socialnim demokratom hrbet in se konstituirali kot samostojni češki socialni demokratje, ki so si z nemškimi tovariši neprestano v laseh. Tudi v Galiciji, ki je agrarna dežela, se že kaže, da se pripravljajo razkol med socialnimi demokrati prav zaradi narodnostnega vprašanja, in kako nasprotje vlada med italijanskimi socialnimi demokrati v Trstu proti slovenskim tovarišem, je tudi znano, saj se v Trstu vzdržuje edinstvo v socialnodemokratični stranki le vsled tega, ker bi slovenski voditelji brez italijanske opore ne mogli eksistirati in skrbe zato, da se med slovenskimi socialnimi demokrati ohrani večja pozornost. Edinstvo med socialnimi demokrati v Trstu je ohranjena le, ker puste slovenski socialni demokratje, da njih laški tovariši ž njimi pometajo kakor hočejo, a to vendar ni dokaz, da je narodnostno vprašanje v rdečem taboru v Trstu rešeno. Ta dejstva kažejo najbolje, koliko je v resnici vreden socialnodemokratični narodnostni program. Če se program še v socialnodemokratični stranki sami ni obnesel in ni dal uresničiti, potem mora »Zarja« že dovoliti, da ne priznamo temu programu nič več pomena, kakor lurski vodi in Blaževemu žegnu.

+ »Slovenec« — preklicuje. Kadar se začne v Ljubljani zasedanje porotnega sodišča, takrat se navadno pojavijo v »Slovencu« vsakovrstni — preklici. Tako je tudi sedaj. Včeraj se je začelo zasedanje porotnega sodišča in koj včeraj je začel »Slovenec« preklicevati. Objavil je namreč naslednje izjavo: »Slovenec« je v številki 92. letošnjega leta prinesel s sledečo notico: »Liberalci so ustanovili novo revijo, ki so jo krstili za »Napredno misel«. Že v prvi številki so priobčeni sami otrobi. Iz časopisja zija vsa dolgočasna frazeologija češkega svobodomilstva. Ni čuda, ker vrhovni urednik in sodrujni je dr. Mihajlo Rostohar, o katerem se vsi, ki ga poznajo, čudijo, kako je mogel habitilirati za docenta. Bilo je to mogoče le vsled tega, ker so češki profesorji iz nacionalopolitičnih ozirov eno oko zatisnili, kajti dejansko Rostoharjeva habilitacija, kakor smo iz merodajnega vira izvedeli, ni bila ravno sijajna. »Napredna misel« se je pa porodila vsled tega, ker se je dr. Rostohar sprl z »Vedo«; ne vemo, ali je bil Rostohar za »Vedo« preučen, ali pa »Veda« preučena za Rostoharja.« Podpisano uredništvo obžaluje, da je prišla ta notica v naš časopis; pričalo se je o nerensčnosti vsebine te notice, v kolikor zadeva g. dr. Mihajlo Rostoharja, docenta na češkem vseučilišču v Pragi, ki mu v znanstvenem pogledu ne more ničesar očitati ter vsled tega rade volje preklicuje omenjeno dnevno vest. — V Ljubljani, dne 26. avgusta 1912. — Uredništvo »Slovenca«.

+ Čuki v smrtni nevarnosti? Moravski »Orli« so imeli pred kratkim svoj zlet v Kromerizu, kamor je pohitelo tudi nekaj slovenskih Čukov. Znano je, da imajo moravski »Orli« modrobojne srajce, slovenski Čuki pa so od Sokolov ukradli rdeče srajce. Na dan zleta v Kromerizu so bili v tem mestu na vseh vogalih nabiti lepaki z velikim napisom: »V červenych košilkách oblečeni účastníci orliho sletu nejsou Sokoli, nýbrž slovinští Orli.« (V rdeče srajce oblečeni udeležniki orlovskega zleta niso Sokoli, marveč slovenski Orli.) — Ni nam znano, kdo je dal nabiti te lepake. Morda so jih dali nabiti kromerški Sokoli v svariho, naj ljudje ne smatrajo slovenskih Čukov zaradi rdečih srajc za Sokole in naj jih ne pozdravljajo, morda so izdali te lepake moravski Čuki v opozorilo, naj ljudje ne smatrajo slovenskih Čukov zaradi rdečih srajc za Sokole in naj jih ne napadajo. Bodi pa kakorkoli: to je gotovo s temi lepaki vnovič dokazano, da so Čuki rdeče srajce ukradli Sokolom in da klerikalni svet ne smatra rdeče srajce za primerne za Čuke, že ker so rdeče srajce nosili tudi Garibaldijevi junaki, ko so napadli papeževo državo. Torej dol Čuki z rdečimi srajci.

+ Za prireditev cvetličnih dnevov narašča zanimanje in navdušenje. Dobilimo smo v teh dneh več prijav in premmogo dopisov glede informacij, tako da bodo le zaspani in narodno - nedelavni kraji ostali brez cvetličnih dni. Prijavila sta prireditev cvetličnega dneva za 1. september 1912: Velike Lašče in Opčine pri Trstu. V obeh krajih vodi priprave Ciril - Metodova podružnica. Kje ostajajo vsa »Sokolstva« društva? — Prijavite nemudoma »Centralnemu odboru za l. vseslovenski cvetlični dan« v Ljubljano, Subičeva ulica 3, koder nameravate napraviti cvetlični dan. — V Ljubljani pripravite vrlo napredujejo. V kratkem se razpošljejo oklici in prošnje za doposljanje

cvetk na znane naslove po vsem Slovenskem. Slovenske žene in dekleta prosimo, da pomagajo z brezplačnim doposljanjem cvetk naši prireditvi, katere dohodek je namenjen Ciril - Metodovi družbi, slovenskemu Sokolstvu in revnim dijakom.

— Načelniki vseh v Ljubljani obstoječih obrtnih zadrug imajo jutri v sredo, dne 28. t. m. ob 8. zvečer v posebni sobi gostilne pri Rusu na Marije Terezije cesti šte. 8 važno skupno posvetovanje o združnih zadevah. Želeti je, da se tega posvetovanja udeležijo vsi člani združnih načelstev, da se temeljito pouče o zadevah, ki jih ima potem rešiti še vsaka zadruga zase. Posvetovanje sklicuje načelstvo deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug in pričakuje, da se istega zastopniki vseh zadruga zanesljivo udeležijo.

— Novi dvajsetkronski bankovci. »Az Est« poroča, da je avstro-ogrška banka sklenila, izdati tudi nove dvajsetkronske bankovce, ker se je izkazalo, da so mnogo teh bankovcev ponaredili. Ponarejeni bankovci se razlikujejo od pristnih s tem, da je podpis generalnega tajnika Prangerja nekoliko krajši, nego na originalnih.

Minister javnih del dr. Trnka je v ponedeljek napravil iz Bleda izlet v Idrijo, da si ogleda c. kr. rudnik. Minister je prišel z avtomobilom preko Žirov v spremstvu gospe soproge in sina ter drugih. Ministru se je peljal nasproti c. kr. dvorni svetnik in predstojnik idrijskega rudnika Billek, sicer pa je izostal vsak drug sprejem. Mesto je bilo v zastavah na čast odličnemu gospos. Minister se je v spremstvu podal v rudnik, ogledal si čipkarski tečaj in gospodinjstvo šolo, nakar se mu je v rudniški posvetovalnici v gradu predstavilo c. kr. rudniško uradništvo in je minister sprejel deputacijo idrijskega občinskega odbora in delavstva pod vodstvom deželnega poslanca E. Gangla ter druge. Minister je deputacije prijazno sprejel in zagotovil uvaževanje izraženih želja. Obed je bil v gostilni pri »Črnem orlu« in se je gostilničarki g. Živičevi izrazila pohvala za izbornu potrežbo. Popoldne se je minister odpeljal proti Ljubljani.

Iz Radeč na Gorenjskem. Radeški fantje se vsako leto pri vojaškem naboru vrlo postavijo. Letos jih je šlo k naboru devet in štirje so bili potrjeni.

Ilustracija delovanja posredovalnega urada v Begunjah. Z ozirom na predrzni »popravek«, ki ga je dal posredovalni urad v Begunjah o pikantni nočni idilici — pod kozolcem v Begunjah — nam je poslal odlični in vseskozi verodostojen somišljenik naslednje pojasnilo: »Šest let sem bival v Begunjah in šele pred mesecem dni sem se preselil od tam na Javornik. Poznam torej razmere v Begunjah in daleč na okrog po okolici. V napred. hišah in družinah imam tam povsod dobre in zanesljive znance in prijatelje. Med te hiše in družine spadata tudi »Tončkova« (Mencingerjeva), hiša, oziroma rodbina na Zgošči. Mencingerjevo hišo in družino sem obiskoval skozi leta in puščal tam »Slovenski Narod«, katerega je vsa ta družina na moje veliko veselje z neko posebno slastjo čitala in prebirala. V tej družini sem užival veliko spoštovanje in neomejeno zapujanje. Tu v tej hiši je doma fant — domači sin, I. Mencinger, kateri je v družbi z I. Fajdigo, vojakom alpskega polka, zasačil tamošnjega junaka - župnika Jaka ponoči z devico pod tako slavno postalam kozolcem. Ko se dne 24. julija t. l. vračam s izprehoda iz Lesec po cesti domov v Begunje, pokliče me I. Mencinger s ceste na njivo, kjer je oral za ajdo. Na njivi začne mi Mencinger iz lastnega nagiba, brez kakega povpraševanja, pripovedovati kako sta s Fajdigo zasačila župnika Jaka z devico pod kozolcem. Pripovedoval mi je to-le in tako - le na njivi v bližini »generalove vile«: »S Fajdigo greva ponoči iz Poljč po poti proti Begunjam, kar zaslišiva pod kozolcem neko šumenje; izgledalo je kakor črn kup; bliskoma pa se kup zniža — nekaj črnege se pograbi na tleh (navelok, pisec) — nekdo — steče, na tleh pa čepi ženska — in vstaja. Mi dva (Mencinger in Fajdigo) stečeva za njima, pogledava žensko v obraz, ukresavši vžgalico — jo spoznava — stečeva dalje, dojdeva beguna, ga spoznava, pogledavši mu v obraz. — To je izpoved fanta I. Mencingerja, katero je iz lastnega nagiba meni nasproti pravil na njivi poleg »generalove vile« in katero izpoved sem si dobro zapomnil in jo vsaki čas lahko pod prisego potrdim kot tako govoreno. Pripominim še, da mi je I. Mencinger že takrat — dne 24. julija t. l. — na njivi rekel: »Ljudje me strašijo, da bom zaprt, če bom to od župnika raznašal — pa jaz se nič ne bojim, če me tudi zapro — tako je bilo.« — Stisnem mu roko in pristavim: Tako je prav, resnico se mora spoštovati in se poslovim od poštenega fanta. Kak-

šen je torej moral biti teror in pritisk od klerikalne strani na poštenega fanta, da so ga pripravili k taki izpovedi, kakor je v »Popravku«!

O dragonski dirki v Lescah. Poroča se nam, da so gospodje, ki imajo govoriti pri železnici, pustili na dan dirke naškropiti, oziroma namazati prehode v smrečni meji, katere je zasajena okrog postaje, s karbolinejem. Mnogo občinstva, med temi odlični organi, še celo radovljiški okrajni glavar gosp. Župnek, so si občutno pokvarili s to smrdljivo tvarino obleke. Seveda se je vsak opravičeno pritoževal nad tem početjem. Kakor da bi se ne moglo drugače zapreti, zastražiti ali na kak drugačen način prepovedati prehode čez tir, ko je bilo na razpolago šest orožnikov. Naj vendar merodajni krogi poskrbe, da se kaj takega več ne zgodi. Mogoče da nazadnje polože še kako razstrelivo snov na imenovane prehode! Dotičnim pleskarjem pa svetujemo, naj se oblečejo v parado; škrope in kopljejo naj se sami v karbolineju!

Smola Ljubljancana na Dunaju. Neki gospod iz Ljubljane si je žel ogledat Dunaj. Na sprehođu v Schönbrunn se je — kakor poroča dunajski list — seznanil z nekim moškim, ki se mu je predstavil kot trgovec iz Znojma. Sla sta v neko gostilno v Fünfhaus, kjer se jima je pridružil neki mož. Kmalu je prišel še tretji, ki je predlagal »trgovcu iz Znojma«, naj igrata. In začela sta igrati. V par urah je izgubil »trgovec iz Znojma« sto kron. Ljubljancanu je igra ugajala in je tudi stavil 200 kron. Toda v tem hipu je eden izmed igralcev pograbil teh 200 kron ter zbežal. Takoj nato sta sledila še ostala dva. Ljubljancan pa ni dolgo premišljeval, temu je vzel voznička ter začel zasedovati »trgovca iz Znojma«, ki ga je v sedmem okraju tudi dohitel in ga dal aretirati. Sleparka so izročili deželnemu sodišču. Njegova tovariša iščejo.

Blejskim klerikalcem se je začelo blesti; očitno zmeden je »Slovenec« dopisnik, ki pisari o sokolskem zletu. Zmešal ga je mogočni uspeh sijajne prireditve in popolni fiasko njegovih intrig. Nad vse pričakovanje ogromna udeležba, umetniško izvajanje posameznih vaj, impozantni, disciplinirani nastop sokolske množice in vseobče priznanje ga je udarilo po glavi, da so se mu pretresli možgani. Jezi ga do blaznosti, da je farovška disciplina popolnoma odrekla in da je v trenutku zmagonosnega pohoda sokolskih vrst podlegel duhovski vpliv. Domačini in tujci, najodličnejši med njimi in vseh narodnosti so z občudovanjem zrlji na vzorno telovadbo, so se divili zmagi krepke volje in prožnosti telesa, črnemu intrigantu pa je zavist in sovraštvo gledalo dušo. Resnično težko je preboleti tak udarec! Kdo naj prešteje množico domačinov, ki so, ne oziraje se na obljubljeni pekel in večno trpljenje prisostovali zmagi sokolske misli, kdo tolmači njih misli ob triumfu smotrenega narodnega dela? Udarec za udarcem na glavo naših izdajic! Nikjer in ob nobenem času se ni kalil mir, v najlepši slogi in v miru se je končala prireditve — izdajice so si želele skandalov in pretefov. Toda po takem uspehu so duše tako polne zadovoljnosti in veselja, da v njih ni prostora za zavist in jezo. Udarec za udarcem na glavo naše izdajice! Vpliv farovžja je segal le do prihoda — sramotno se je starejšinstvo poskrilo — pohod sokolski pa je hipoma premagal črno moč: vsi so se udali. Verjamemo, da hučo bolji tudi ta udarec. Kje so ta dan ostali zvesti zaupniki farovški, kje je ostala njih zvestoba? Zrušila se je, kakor se bo zrušila stavba klerikalne stranke, zgrajena na hinavščini in korupciji. Zmaga sokolske misli je bila tako popolna, prireditve na sebi tako sijajna, da je bilo priznanje vseh domačinov in najodličnejših tujev enodušno in dosedaj še Bled ni bil videl kaj podobnega, upamo pa, da to ni bilo zadnjikrat. In še nekaj je, kar jezi zbesnelega »Slovenčevega« dopisnika: Grozoviti čin blazne matere, ki je poklala svoje 4 otroke se ni prigodil v »liberalni« hiši. Tudi to je hud udarec za človeka, ki mu je zlobno podtikanje, obrekovanje in zavijanje resnice smoter življenja. Od tod tudi prihaja neopravičeni in izmišljeni osebni napadi, ki pa naj bi bili poleg drugega še na drugo stran napeljana osebna reklama. Dober tek!

Vlom pri Sv. Križu kraj Kostanjevice. V noči od 24. na 25. avgusta so neznanjati vlomili v prodajalno g. Josipa Kodriča v Sv. Križu. Vlomili so v blaginico ter odnesli blizu 2000 K gotovine. Odnegli so tudi raznega blaga iz trgovine. Gosp. Kodrič ima do 4000 K škode. Zavarovan je proti vlamu pri »Prvi avstr. zavarovalnici proti vlamu«. Isto več so tatovi vlomili tudi v Bušeci vasi in v Šutni. V Šutni so streljali na trgovca Jarkoviča, ki ga pa niso zadeli. Pri trgovcu Ruperju so vlomili na izloženem oknu, mesto na vratih

ter odšli. Že lansko leto je bilo pri Ruperju vlomljeno. Tatovi so prišli skoraj gotovo s Hrvaškega, ker so začeli operirati v Bušeci vasi. Ker se v zadnjem času v Sv. Križu povnavljajo vlomi in poboji, bilo bi jako potrebno, da se nemudoma bolj poskrbi za varnost ljudi.

Kinematograf »Ideal«. Spored za terek 27., sredo 28. in četrtek 29. avgusta 1912: 1. Obisk v Alžiru. (Velezanimiva potovalna slika.) 2. Peplka. (Humoreska.) 3. Slavnostno odkritje spomenika Aleksandra III. v Moskvi. 4. Žurnal Pathe. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodljaji, šport, moda itd.) 5. Maščevanje strica Tomasa. 6. Luka in njegova tašča. (Velekomično; igra Andree Deed.) — Samo popoldne. 7. Sela maske. (Senzacijska drama v dveh dejanjih z Henny Porten v glavni vlogi. Messterfilm C.) — Samo zvečer. 8. Fric dobi majhnega brata. (Velekomično. Igra 6letni Fric Abelard.) — Samo zvečer. — V soboto, dne 31. avgusta: »Častna beseda.« (Učinkovita tragedija iz častniškega življenja v treh dejanjih.) V torek, dne 3. septembra: »Moje je maščevanje.« (Učinkovita drama.) — Pripravlja se: »Papež v Vatikanu.« (Prvo avtor. fotografsko posnetje njegove svetosti papeža.) Koncem septembra se bo predvajal: »Sokolski zlet v Pragi.« (Izborni uspehi posnetki. Dolgost tisoč metrov. Predvajanje traja eno uro.) Vsa petek: Specijalni večer z izbranim sporedom.

S ceste. Ko je včeraj pustil hlapec Ljud. Cestnik na Bleiweisovi cesti pri nekem vozičku od peric vpreženega konja in šel v bližnjo hišo po opravkih, je konj začel z vozička vleči perilo, katerega je grizel in raztrgal tako, da je napravil perici 5 K škode. — Snoči je v Selenburgovi ulici neki pes prišel pod avtomobil, ki ga je tako poškodoval, da so ga morali oddati konjaču. Lastnik psa precej visoko ceni.

Nasilen berac. Včeraj je prišel k neki stranki in Gradišču neznan tujec, ki je govoril nemško in prosil miloščine. Ko mu ej stranka ponudila kruha, ga ni hotel vzeti, marveč je zahteval denar in neko tam visečo obleko. Postal je zelo nadležen in je zahteval, da bi ga pustili v stanovanje, češ, da se prepriča, če res ni denarja pri hiši. Ko so vrata za njim zaloputnila, je nekaj zamrmral in odšel. Take ljudi se mora naznaniti takoj policiji.

Najdeno ukradeno kolo. Kakor smo že poročali, je bilo v nedeljo delavcu Mihaelu Carmanu iz Reininghausovega dvorišča v Spodnji Šiški ukradeno 90 kron vredno kolo. To kolo so našli danes jutraj v Gradašci na Viču. Kdo je kolo zapeljal tja, še ni znano.

V prenočišče brez dovoljenja je snoči prišel 1892 v Dvoru rojeni brezposelni pekovski pomočnik Vaso Rudič. Priplazil se je na južni koldvor in šel v kupe, kjer je zaspal. Dobil ga je pa stražnik, ki ga je odvedel v policijski zapor.

Zaradi prepovedanega povratka je bil včeraj aretovan leta 1858, v Zalogu v kamnišk. okraju rojeni Anton Kočar, katerega so izročili sodišču, nato pa poslali domov.

V Ameriko se je hotel včeraj odpeljati leta 1888, v Ribniku pri Karlovcu rojeni dminar Mirko Skradski, ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Na južnem koldvoru ga je aretoval nadstražnik Nikolaj Večerin. Skradski je bil že v Ameriki in ko je prišel domov, so ga potrdili k vojakom. Pri sebi je imel 645 K denarja. Oddali so ga sodišču, odkoder bo šel k vojakom.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega koldvoru odpeljalo v Ameriko 50 Macedoncev, 100 Hrvatov in 28 Slovencev, nazaj je prišlo pa 90 Hrvatov in 25 Slovencev. V Heb je šlo 25, v Buchs 35, v Inomost 19, na Dolenjsko pa 27 Hrvatov. Na Dunaj pa se je odpeljalo 16 Kočevarjev.

Izgubila je zasebnica gospa Slava Strahovnikova denarnico, v kateri je imela 15 K denarja. — Neka dama je izgubila v zelenem papirju zavito gumijevog nogavico. — Vdova Rozalija Suličeva je našla zlat prstan.

Narodna obramba.

Cvetlični dan bo v Vel. Laščah prihodnjo nedeljo 1. septembra od 9. ure dopoldne do 3. ure popoldne. Vrši se pod vodstvom odbora ženske podružnice D. C. in M. Ob 3. ure naprej pa priredi ženska podružnica v Ščiti, to je tik vasi, velik picnic, kjer se bo točilo pivo in vino in se bo prodajalo različne jestvine. Za zabavo poskrbe vrtiljak, plesišče in še polno drugih stvari, za katere so priprave že v polnem teku. Vabimo tem potom na to prireditev naših marljivih in vztrajnih Cirilmetodaric vse one, ki bi slučajno morda ne prejele vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Radečah pri Zidanem mostu ima 1. septembra ob 5. popoldne v prostori narodne gostilne g. Himela svoj

občni zbor, na kateri vabi člane in prijatelje.

Podružnica Ciril - Metodove družbe v Mokronozgu, Bralno društvo in Mokronožski Sokol priredijo v nedeljo, dne 1. septembra ljudsko veselico in sicer na sodniškem dvorišču. Veselica ima bogat spored in je za goste vsestransko poskrbljeno. Veselica se prične ob 4. popoldne, vstopnina znaša za odrasle 30, za otroke 20 vin.

Društvena naznanila.

Sokol I. naznanja, da je damski sestanek za veselico v nedeljo 1. septembra preložen od torika na soboto, ko se ob 7. zvečer na licu mesta vse potrebno ukrene glede šotarov. — Društvo se priporoča svojim članom in članicam za žive dobitke. Sprejema jih in daje vsa tozadevna pojasnila br. Gorup (tvrška Mejač v Prešernovi ulici) in gostilna Počivalnikova na Sv. Petra cesti. — Javne telovadbe Sokola I. se udeležijo korporativno poleg br. društev iz Most in Stepanje vasi tudi br. društvo Sokol II. — Sokol I. je sklenil, da sprejme obe prvi društvi ob pol 3. na Poljanah ob domobranski vojašnici, vsa tri društva pa pozdravijo Sokola II. ob tri četrt na Sv. Jakoba trgu, odkoder je skupni izpred po drugi strani Ljubljane na Ledino. — Za skupni pohod se vršijo danes in v četrtek zvečer skušnje br. trobentačev vseh omenjenih društev pod vodstvom br. Rozmana. Prosimo za zanesljivo udeležbo. — Oblasstveno dovoljenje za mestni teritorij oskrbi Sokol I.

Akad. fer. društvo »Sava« naznanja, da se vrši njen občni zbor v soboto, dne 14. septembra t. l. v »Narodnem domu« z običajnim dnevnim redom. Odbor opozarja tovariše, da je treba v smislu pravil, prijaviti samostojne predloge 8 dni pred občnim zborom.

Izlet v Trst. V nedeljo, dne 1. septembra t. l. slavi v Trstu »Narodna delavska organizacija« petletnico. Ta dan vozi iz Ljubljane (odhod ob 5. zjutraj z južnega kolodvora) v Trst (prihod ob 8.36) in nazaj — (odhod iz Trsta 12.20 ponoči in prihod 4.22 zjutraj 2. septembra v Ljubljano) poseben vlak. — Na sporedu v Trstu je tudi zabavna vožnja po morju na velikem salonskem brzoparniku paroplovne družbe »Dalmacija«. Parnik je pripravljen za 5 do 600 ljudi ter odpluje ob 1. iz Trsta in vozi do Milja, Kopra, Pirana, nad Gradež, Grljan, Miramar in pripluje nazaj v Trst ob 4. Vozi torej tri ure. Vstopnice za posebni vlak in parnik se prodajajo v trafikah pri Češkarku v Selenburgovi ulici, pri Dolencu v Prešernovi ulici, pri nakararici v Nar. domu in pri društvu »Bratstvo« istotam. Dne 1. septembra bo v Trstu dan slavlja slovenskega delavstva: kdor čuti s slovenskim delavstvom, pohiti ta dan v Trst.

Telovadno društvo »Sokol« v št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, dne 8. septembra, javno telovadbo in ljudsko veselico na travniku gospe Fr. Cirmanove nasproti pošte. Čisti dohodek te prireditve je namenjen za stavbo »Sokolskega doma«, kateri se prične graditi prihodnjo pomlad. Bratje Sokoli in prijatelji sokolstva prihitite ta dan vsi v št. Vid, da pomagata tudi vi mlademu društvu čimprej do lastnega doma. Sedaj se mora potikati iz kota v kot, po zimi sploh preneha vsaka telovadba, ker ni mogoče dobiti primerne prostora. Vzlic nedostatnemu in malemu prostoru pa, kjer se telovadi v letnih mesecih, hoče šentvidski Sokol pokazati občinstvu, da vendar napreduje in dela. Na svidenje toraj 8. septembra v št. Vidu! Na zdar!

Sokol v Cerknem priredi v nedeljo 1. septembra javno telovadbo na travniku za župniščem. Spored je sledeči: Proste vaje (praške) članstva, orodna telovadba, skupine naraščajo po godbi, vzorna vrsta idrijskega Sokola na drog - bradlji, ljubljanske proste vaje. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Po telovadbi velika ljudska veselica v gostilni »Pri Firbarju«. Svojo udeležbo sta korporativno priglasila Sokol v Idriji in Zireh. Vse letošnje priredbe v idrijski sokolski župi so imele lep uspeh, zategadelj je opravičeno upanje, da tudi priredba mladega cerkljanskega Sokola ne bo zaostala. Obeta se tudi častna udeležba z Goriškega.

Sokol v Idriji vabi vse članstvo, da se v kar največjem številu udeležijo priredbe Sokola v Cerknem dne 1. septembra. Odhod iz Idrije je ob 1. uri popoldne z avtomobilom.

Književnost.

— »Lovec«, glasilo »Slovenskega lovskega društva« ima v 8. številki sledečo vsebino: Josip Seško: »Lov na srnjaka«. Fr. Lokar: »Sporočila belokranjskega lovca«. J. Ples-

ničar: »Iz Trnovskega gozda«. M. Hanzlovsky: »Na ruševca« in več zanimivosti iz lovskega in iz ribarske mreže. Listek. Anton Odeček: »Lovska smola«.

Izpred sodišča.

Kazenake rasprave pred okrajnim sodiščem.

Nasilen oče. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem se je vršila te dni obravnava, pri kateri je izpovedala neka priča, da je neki Kramar, delavec v Šiški, hotel posiliti svojo 19letno hčerko. Mož je bil brzkotne pijan. Postal je že skrajno nasilen in dekletu je komaj uteklo. Pribežala je dekletu k sosedom in si ne upa več domov. Obdolženec ni prišel k obravnavi. Sodnik je ovadbo te priče protokoliral in se izroče spisi državnemu pravdnstvu.

Žalostne družinske razmere. Jože Pečnik iz Šiške, posestnik, je bil obsojen na 7 dni zapore, poostrenga s trdim ležiščem in postom, ker je poškodoval svojo ženo s tem, da ji je strgal s telesa bluzo in jo ugriznil v prsi. Iskal je baje denar pod bluzo. Obenem jo je poškodoval še z grabljami. Oba, mož in žena nudita žalostno sliko uničenega družinskega življenja. Imata lepo posestvo, pri katerem bi lahko redila 6 do 7 glav živine in nimata skoraj nič dolga. Žena je bila iz dobre hiše in je prinesla možu 2800 kron dote. Bila pa sta oba svoječasno v Ameriki, kjer je začela pijančevati poleg moža še žena, baje iz obupa, ker jo je mož z otroci vred skozi 2 leti zanemarjal in se je morala sama preživljati in skrbeti tudi za otroke. Žena se je pričevanju proti možu odpovedala, priznala pa je, da je popolnoma izgubljena. Pije iz jeze in žalosti. Mož je trdil, da je bil takrat tako pijan, da je minul cel teden, ko se je zavedel. Pravi pa, da ima ženo rad, samo če bi bila pametna. Oba sta pod kuratelo. Imata 3 in polletnega sina in 14letno hčerko. Sodišče je izreklo obsodbo na podlagi verodostojne priče Tometa, ki je cel dogodek videl in obenem tudi izpovedal, da mož takrat ni bil tako pijan, da bi ne vedel kaj dela.

Izpred tukajšnjega potnega sodišča.

Starec požigalec. Na zatožni klopi sedi 83 let stari Jožef Logar, vžitar v Tominjah, ker je na sumu, da je zažgal svojemu sinu, pri katerem je imel on vžitek, hišo. Dne 10. junija t. l. sta prišla orožniški stražmojster Martin Votič in sluga okr. sodišča v Il. Bistrici Alojzij Hiršman po naključju mimo hiše Jakoba Logarja v Tominjah, ter zapazila, da gori streha. Da bi se prepričala o vzroku požara, stopila sta v hišo, katere vežne duri so bile odprte. Na ognjišču ni gorelo, in se v hiši sploh ni nihče nahajal. Vzbulil se je v njima sum, da je zlobna roka požar zanela. In res sta videla starega Logarja v smeri od hiše odhajati, ko je pa ta sodnega slugo opazil, se je nazaj k hiši vrnil. Obdolženec je s svojim sinom in sinah živel v vednem prepiru in večkrat je njima zagrozil, da bo hišo zažgal, kar se je končno tudi zgodilo. Sin Jakob Logar ima okoli 700 K, a kar je najhuje je to, da bi bila cela vas žrtev požara, da niso ljudje naglo na pomoč priskočili in z največjim naporom ogenj omejili. Obdolženec pravi, da je prišel od dela, ter šel k sosedovi hiši, ko je pa zapazil ogenj je urno šel domu, da bi bil svojo skrinjo rešil. Po izreku prič pa to ni istina, kajti obdolženec je bil že pol ure pred požarom doma, potem je pribežal od goreče hiše in ko je slugo opazil se je urno nazaj vrnil. Da je svojo nakano lahko in nemoteno izvršil, sledi že iz tega, da sta bila sin in sinaha istodobno na dnini, ter se je obdolženec nahajal sam doma.

Porotniki so z devetimi glasovi krivdo zanikali in starega moža oprostili. Mož se je vsem zahvalil in vesel odšel iz dvorane, ki bi znala postati zanj v visoki starosti usodna.

Detomorilka. Danes se vrši pred tukajšnjo poroto obravnava proti Franciški Rink »Suštarjevi«, samski delavki iz Javorja, še neznovani, ker je svojega nezakonskega otroka, deklico, takoj po porodu zadržala. Obravnava je tajna. Obtožnica dolži Rinkovo, ki je 26 let stara in ima že enega 4letnega zakonskega otroka, da je postala koncem l. 1911 zopet noseča. To pa je vsem zakrivala, posebno pa župniku in svojemu očetu. Dne 23. junija je delala na polju in začutila, da se bliža porod. Šla je domov in porodila v domači kamri otroka, deklico. Po porodu je otroku zamašila nos in usta in ga na ta način zadržala. Mrtvega otroka je zavila v cunje in ga je skrivala 3 dni v skrinji, nato pa ga je prenesla v klet, kjer ga je pokopala. Zdravnika izvedenca sta doznala, da je bil otrok došen, da je bil po rojstvu živ in da je umrl vsled

zadržanja. Obdolženka, ki dejanje prizna, se opravičuje s strahom. Bala se je župnika, ki ji je rekel, da naj nese otroka raje v Ljubljano, ker ima že itak enega nezakonskega otroka pisanega, posebno še, ker bi bil škof, ki je zelo hud na nezakonske otroke, jezen, če bi prišel gori in to videl. Očeta pa se je bala, da bi jo ne ubil. Toliko v kratkem obtožnica.

Po obravnavi, ki je bila precej zanimiva, in kakor smo že zgoraj poročali, tajna, so porotniki krivdorek zavrnili, nakar je senat obtoženko oprostil.

Razne stvari.

* **Stavka pismonoš.** V Belgradu so začeli stavkati pismonoše. Zahtevajo zboljšanje plače in pa mesečno izplačevanje.

* **Sirov sin.** Iz Jaroslava poročajo: 18letni kmetijski sin Gorinac je v prepiru s svojo materjo potegnil nož ter hotel napasti mater. Neki sosed je hotel to preprečiti. Pri tem je pa Gorinac sunil tega ter ga zaklal. Morilec je pobegnil.

* **Velika nesreča na izletu.** Iz Madrida poročajo: Na progi proti Gallarate je tramvajski vlak zadel ob neki voz, na katerem je bilo 20 izletnikov. Dve deklici sta bili ubiti, sedem oseb pa težko ranjenih. Kurjač tramvajskega vlaka je zblaznel. Le z največjo težavo so preprečili, da ni izvršil samomora.

* **Boj z roparji.** Iz Varšave poročajo: V neko gostilno v Senatorjski ulici so v nedeljo popoldne vdrli roparji in oplenili goste. Dva gosta, ki sta se branila, so ustrelili. Ko je prišla policija, so roparji pobegnili. Policija je streljala za roparji, ki so tudi odgovarjali s strelji. Šest oseb, med temi en policist, je bilo težko ranjenih. Enega roparja so prijeli, ostali so pobegnili.

* **Strupene gobe.** Iz Monakovega poročajo: Tu sta zboleli rodbini Schottenhaml in Müller po zavžitju gob, ki sta jih sami nabrali. Zbolelo je šest oseb. Čeprav je takoj prišel zdravnik, vendar je bila ta pomoč neprozna. Ženi Schottenhamla in Müllerja sta umrli. Tudi Schottenhaml in njegov bodoči zet sta kmalu nato umrla. Zet Schottenhamlov, tajnik Butz, se je dal na smrtni postelji poročiti s hčerjo Schottenhamlovo. — Iz Berolina poročajo: V Neustadtu so umrli hišna posestnica Fregdel, njena osemletna vnukinja in njena služkinja, ker so jedle strupene gobe.

* **Umor zaradi dvajsetih vinarjev.** Z Dunaja poročajo: Meseca februarja je odšel vajenec Josip Rusalev iz svojega stanovanja. Od tega časa so ga pogrešali. Ko so njegovi starši razpisali nagrado za onega, ki bi ga našel, se je oglašil neki Rudolf Schössel, ki je povedal, da je Rusalev padel v vodo ter utonil. Njegovo truplo je izginilo v vodi. Policija pa temu ni verjela ter je smatrala to pripovedovanje za navadno sleparijo. Maja meseca so potegnili Rusalemovo truplo pri Požunu iz Donave. Tedaj pa niso mogli več dobiti Schösselja in šele pred tremi dnevi sta ga izsledila dva policijska agenta. Schössel je nato priznal, da mu je bil Rusalev dolžan 20 vinarjev. Ker mu jih ni hotel vrniti, ga je oklofotal ter pahnil v vodo. Schösselja so izročili sodišču.

* **Zblaznel vojak.** Iz Lvova poročajo: Desetnik Adam Lukavski je dobil v pretepu z delavci na glavi precej težko rano. V nedeljo je vsled tega v vojašnici kar naenkrat zblaznel. Vzel je tri nabasane puške in več patron ter šel v sobo za moštvo v drugo nadstropje. Tam je začel streljati proti vsakomur, ki se je približal vratom. Nastala je grozna panika. Vojaki niso mogli blizu priti, ker se je Lukavski zabarikadiriral. Poklicali so na pomoč požarno brambo, ki je z vodo polivala blaznika. Ta je pa venomer streljal. To je trajalo več ur. Nato so šli po mater Lukavskega. Ta je šla do sina ter mu ponudila steklenico žganja. Lukavski je segel po steklenici. V tem trenutku so ga prijeli trije vojaki. Branil se je na vso moč in streljal celo na svojo mater, ne da bi jo zadel. Končno so mu vojaki vendarle iztrgali puško ter ga zvezali. Ranjen ni bil k sreči nihče.

* **Zopet klerikalen svinjar.** Inomoška »Volkszeitung« poroča o sledečem svinjarskem činu klerikalnega voditelja. Občinski zdravnik v Lauterachu na Predarliskem, dr. F. Fink, velik klerikalen agitator, je dolgo časa izvrševal razne homoseksualne svinjarje z mladeniči v starosti od petnajstega do dvajsetega leta. Dr. Fink je bil načelnik krščanskosocialne telovadne zveze — torej načelnik čukarske zveze na Predarliskem in Tirolskem. Najprvo je traktiral svoje žrtve z alkoholom in v pijanosti je mladeniče izrabljal prav na klerikalen način v svoje pohotne namene. In zgodilo se je, kakor se navadno zgodi pri klerikalcih. Klerikal-

na stranka, oziroma vplivni klerikalni voditelji so pripomogli temu svinjarju, da je pobegnil ter se tako umaknil zasluženi kazni. Predno so ga aretirali, mu je neki vplivni klerikalni voditelj iz Bregenza sporočil, da naj pobegne, ker ga bodo sicer aretirali. Čudno je pa vsekako, kako je ta klerikalni voditelj izvedel, da dr. Finka zasleduje sodišče. Dr. Fink se je nato v zaprti kočiji odpeljal od Bregenca in iz Bregenca z brzovlakom v Curih. Pobegnil je, ko je bil orožniški stražmojster, ki naj bi ga aretiral, že v Lauterachu. Za klerikalno moralo je pa tudi značilno, da je neki bregenski odvetnik poslal temu svinjarju petsto kron v Curih, da je mogel nadaljevati svoj beg. Seveda bodo zopet klerikalci vpili, da stranka kot taka za to ni odgovorna. Toda v tem slučaju je stranka, oziroma njeni voditelji dr. Finku pripomogli, da je pobegnil. Ta škandal pa na tudi v pogleda v delovanje one organizacije, ki jo imenujemo — čukarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Berchtold zopet na Dunaju.

Dunaj, 27. avgusta. Minister zunanjih zadev grof Berchtold se je danes opoldne vrnil s svojega poseta na romunskem dvoru na Dunaj.

Cuvaj pri cesarju.

Išl, 27. avgusta. Komisar Cuvaj je bil danes popoldne sprejet pri cesarju v avdienci.

Dunaj, 27. avgusta. »Fremdenblatt« piše v svoji večerni izdaji o Cuvajevi avdienci. Gospod pl. Cuvaj, ki je imel prejšnji teden z ogrskim ministrskim predsednikom dr. Lukacem enourno konferenco o hrvaških zadevah, je prošil za avdienco pri cesarju, ki mu je bila dovoljena. To avdienco razlagajo tako, da se v kratkem odpravi komisarjat na Hrvaškem.

Nesreča pri vojaških vajah.

Dunaj, 27. avgusta. Uradni korespondenčni biro je priobčil od kompetentne vojaške strani prihajajoče poročilo, po katerem vest, da bi bilo pri kavalerijskih manevrih v Galiciji utonilo več vojakov, nikakor ne odgovarja resnici.

Ponesrečen zrakoplovec.

Praga, 27. avgusta. Češki avijatik Čiták je pri Pardovicah padel z aparatom vred na tla in je obdežal težko ranjen. Pretresel si je možgane, zlomil več kosti in težko, da bi ga mogli rešiti.

Kolera v brzovlaku.

Černovice, 27. avgusta. V brzovlaku Dunaj-Bukarešt so konstatirali kolere sumljiv slučaj, ki je končal s smrtjo. Uvedli so strogo preiskavo.

Stjepan Radić se naseli na Češkem.

Osijek, 27. avgusta. Hrvaški politik Stjepan Radić, ki je bil pred kratkim izpuščen iz zapore, je sklenil, da se stalno naseli na Češkem, da se tako preganjanju hrvaške vlade umakne.

Črnogorsko-turški mejni spor.

Cetinje, 27. avgusta. (Uradno.) Z ozirom na težaven položaj med Črno goro in Turčijo zaradi obmejnih dogodkov, zlasti pa prekoračenja črnogorske meje po turških mejnih stražah, so zastopniki vevlasti v imenu svojih vlad napravili prijateljske korake pri kralju in črnogorski vladi, navetjujoč, da se ohrani mir. Kralj in vlada sta odgovorila, da bo Črna gora vkljub velikim težočam v čim najobsežnejši moči ugodila željam vevlasti. Črna gora njima agresivnih namenov, temveč hoče edino le braniti svoje meje proti napadom in prekoračenjem s strani Turkov. Črna gora ne more trpeti, da bi Turki na črnogorskem ozemlju tudi še nadalje gradili stražnice in okope, ker to nasprotuje integriteti črnogorskega kraljevstva. Kralj in vlada sta končno izrazila upanje, da najdejo vevlasti pri svojem namenu, da se ohrani mir, primerna sredstva, da se ugodno reši črnogorsko-turško mejno vprašanje in mirnim potom konča ta spor.

Carigrad, 27. avgusta. »Tanin« poroča, da Črna gora še vedno koncentriira svoje čete ob turški meji. V Bar so dospeli novi brzostrelni topovi za črnogorsko artilerijo.

Politična aretacija.

Belgrad, 27. avgusta. Dr. De-dier, docent na belgrajski visoki šoli, rodom Bošnjak in bivši poslanec bosenskega sabora, je bil v Dalmaciji aretirana kot politično osumljen.

Rusko - turški incident.

Urmija, 27. avgusta. Kakor javlja petrograjska brzojavna agencija, so vojaki in kavali turškega konzulata v Urmiji napadli in pretepli dragomana ruskega konzulata. Ruski konzul je protestiral pri turškem konzulu, in zahteval kazni za kriv-

ce in popolno zadoščenje napadencu in zastopstvu ruske vlade.

Dogodki na Turškem.

Solun, 27. avgusta. Iz uradnih turških virov se poroča, da se je zbralo v okolici Elbasana nanovo okrog 4000 Albancev v namenu, da napadejo in oropajo zalogo orožja v Šajaku. Oblasti so zahtevale pomoč iz Skadra. V Valoni je oboroženo ljudstvo napadlo jetnišnico in oprostilo vse jetnike. Bitoljski vali je bil poklican v Carigrad.

Carigrad, 27. avgusta. Govori se, da so Albanci v Valoni napadli in oropali tamkajšnjo zalogo orožja.

Köln, 27. avgusta. »Kölnische Zeitung« poroča iz Belgrada, da je ljudstvo silno razburjeno zaradi turških ekcesov v Sjenici in da pozivlja vlado k najenergičnejšemu nastopu. Častniki južnosrbških garnizij, ki se nahajajo v Belgradu, so baje dobili ukaz, da se nemudoma vrnejo v svoja garnizijska mesta. Govori se, da se v kratkem mobilizirate moravska in drinska divizija in se odpošlejo čete na mejo.

Milan, 27. avgusta. »Corriere della sera« poroča iz Carigrada: Sultan je imel včeraj s Kiamil pašo pogovor, ki je trajal tri ure in tekom katerega mu je ponudil veliki vezir za zahtevo, da sestavi kabinet neodvisnih mož. Kiamil paša je odklonil ponudbo ter izjavil, da ne želi to leto sestavljati novega kabineta. Zatorej tudi kabinet ni dal postavke, temveč so bili imenovani samo posamezni ministri.

Klanje kristjanov v Stari Srbiji.

Belgrad, 27. avgusta. »Samouprava« piše v članku, naslovljenem »Hiobska poročila«: Prvo potrjeno poročilo o masakru v Stari Srbiji je moralo povzročiti v Srbiji velik in težak vtisk, med širokimi masami pa opravčeno nevoljo napram državi, ki ni zmožna, braniti svoje podanike. Turčija bo ali dala za padle žrtve popolno zadoščenje ali bo morala po nase vzeti logične posledice za svojo nezmožnost.

Belgrad, 27. avgusta. V nedeljo zvečer so priredili vseučilišniški veliko demonstracijo po vseh glavnih cestah, katere se je udeležilo tudi mnogo meščanov. V govorih so zahtevali v varstvo bratov v Turčiji, naj nastopi takoj nova, močna vlada. Pred oficirsko kazino, kjer je bilo zbranih mnogo častnikov, so demonstrirali za armado. Demonstracija se je končala popolnoma mirno.

Italijansko-turška vojna.

Carigrad, 27. avgusta. Bivši zastopnik Tripolitanije Nadži je imel konferenco z ministrom zunanjih del, pri kateri mu je baje razjasnil stališče prevladavce Tripolitanije napram govoricam o miru. Tripolitanci niso zadovoljni z mirom, kj bi bil neugoden njihovim interesom.

Revolucija v ruski mornarici.

Petrograd, 27. avgusta. V Sebastopolu in Kronstadtu so zopet aretirali nad 300 mornarjev zaradi revolucionarne agitacije.

Zdravje cesarja Viljema.

Berolin, 27. avgusta. Zdravstveno stanje cesarja Viljema se je čez noč pobiljšalo.

Vojaška avijatiška postaja v Benetkah.

Lenette, 27. avgusta. Ministrstvo za vojno mornarico je ustanovilo v Benetkah postajo za vojaške avijatike.

Von der Goltz ne gre v Carigrad.

Köln, 27. avgusta. »Kölnische Zeitung« priobčuje brzojavko iz Berolina, ki dementira vest lista »Novoje Vremja«, po kateri naj bi odšel von der Goltz v kratkem po nalogu nemške vlade v Carigrad.

Italijansko-srbska banka v Belgradu.

Pariz, 27. avgusta. V tukajšnjih finančnih krogih se zagotavlja, da se v kratkem vresniči načrt ustanovitve italijansko-srbske banke v Belgradu. Nova banka bi bila nekaka podružnica italijanskega denarnega zavoda »Banca di Roma« in bi se ustanovila s temeljno glavnico dveh milijonov dinarjev. Banki bi bil glavni namen pospeševanje trgovinskih zvez med Srbijo in Italijo.

Revolucionarno gibanje na Španskem.

Barcelona, 27. avgusta. Po vsej Španski se opaža nevarno revolucionarno gibanje.

Hmelj.

Norimberk, 27. avgusta. Tržne cene hmelja so: 200, 120, 10 ceneje 80/130.

Dunajski damski elitni orkester pod vodstvom gdčne. Anice Rittsteiger, koncertuje danes in prihodnje dni v kavarni Central na Sv. Petra nasipu.

Darila.

SoSkolu v Idriji je darovala vrta rodoljubka gospa Maša Gromova iz Trsta znesek 5 K. Za velikodušni dar izreka odbor idrijskega Sokola najiskrenejšo zahvalo.

Za Sokolski dom Ribniškega Sokola so darovali: br. Ivan Klun, mesto običajne fantovščine 100 K in za »šrango«, katero so mu napravili Sokoli ob priliki njegove poroke 100 kron; dalje je daroval g. prof. Anton Burger za »šrango« 100 K; g. Ivan Rus, iz Loškega potoka, ker se ni mogel radi nujnega zadržka udeležiti sokolske veselice 20 K; istotako Fran Rus iz Loškega potoka 20 K. Vsem cenjenim darovalcem iskrena zahvala ter sokolski Na zdar!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. avgusta: Vitkor Hofmann, računski svetnik v p., 72 let, Rimska cesta 24. — Neža Kosec, zasebnica, 80 let, Sv. Petra cesta 25.

V deželni bolnici:

Dne 23. avgusta: Ivan Turk, posestnik, 41 let. — Ivan Kreč, bivši čevljarjski pomočnik, 43 let.

Dne 24. avgusta: Lidija Mravljje, hči sprevednika južne železnice, 4 leta. — Primož Trček, užitkar, 70 let.

Serravallo

železnato kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, poboljša kri in je **rekonvalescentom in malokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

izborni okus. Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, l. in kr. dvorni dolžavilj TRST-Barkovlje. 4484

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 27. avgusta 1912

Malobitni papirji.	Denarji	Blagova
4% majevna renta	87-25	87-45
4 1/2% srebrna renta	90-35	90-55
4% avstr. krona renta	87-25	87-45
4% ogr.	87-10	87-30
4% kranjsko deželno posojilo	93-50	94-95
4% k. o. češke dež. banke	90-25	91-25

Sročke.	444—	456—
Sročke iz l. 1860 1/2	611—	623—
„ 1864	291—	303—
„ tiske	280—	292—
„ zemeljske I. izdaje	260-50	272-50
„ II.	245-75	257-75
„ ogrske hipoteczne	488—	500—
„ dun. komunalne	486—	498—
„ avstr. kreditne	69-50	75-50
„ ljubljanske	55-25	61-25
„ avstr. rdeč. križe	34-75	40-75
„ ogr.	31-25	35-25
„ beziška	239-50	242-50
„ turške		

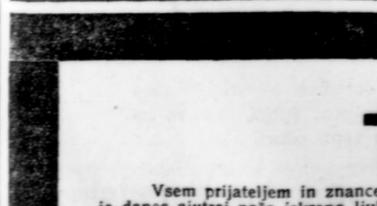
Dalnice.	443—	444-50
Ljubljanske kreditne banke	645-50	646-50
Avstr. kreditnega zavoda	536-50	537-50
Dunajske bančne družbe	103-75	104-75
Južne železnice	711—	712—
Državne železnice	1040-40	1041-40
Alpine-Montan	355—	357-20
Češke sledkorne družbe	280-50	281-50
Zivnostenske banke.		

Valute.	11-38	11-42
Cekini	117-75	118—
Marke	95-55	95-70
Frankl	94-40	94-65
Lire	254-50	255-50
Rablji.		

Vsem prijateljem in znancem javljamo pretresujočo vest, da se je danes zjutraj naša iskreno ljubljena, predobra **ZDENKA** po kratki boleznj previdena s svetotajstvi, preselila v večnost. Čas pogreba, ki se vrši v Postojni je še nedoločen.

V LJUBLJANI, dne 27. avgusta 1912.

Potrta rodbina Hudnik-Dekleva.

Vsem prijateljem in znancem javljamo pretresujočo vest, da se je danes zjutraj naša iskreno ljubljena, predobra **ZDENKA** po kratki boleznj previdena s svetotajstvi, preselila v večnost. Čas pogreba, ki se vrši v Postojni je še nedoločen.

V LJUBLJANI, dne 27. avgusta 1912.

Potrta rodbina Hudnik-Dekleva.

Naprednjaki,

spominjajte se pri vsaki priliki „Narodnega sklada“ in nabirajte prispevke zanj!

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

avg.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
26	2. pop. 9. zv.	729-4 727-1	24-0 19-1	moč. jzah. sr. jzah.	pol oblač. del. jasno
27	7. zj.	723-9	20-0	p. m. jug.	sk. oblač.

Srednja večerajšnja temperatura 18,8°, norm. 17,7°. Padavina v 24 urah 0,0 mm.

Prošnja do blagih src!

Deklica, ki je dovršila petrazredno ljudsko šolo v Črnomlju, ter bi rada še višje razrede nadaljevala v Novem mestu ali Ljubljani, prosi dobre ljudi za hrano ali stanovanje v enemu teh dveh mest. Odda se le dobrotnikom, kateri so narodno-naprednega mišljenja. Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 3039

Stanovanje s hrano

se išče za 2 gospodični.

Ponudbe pod 3041 „gospodični“ upravištvu »Slov. Naroda«.

Stenotipistinjo

perfektno v nemščini in slovenščini išče tvornica za stroje na Gor. Avstrijskem za trajno. — Samo že izkušene, spretno prosilke naj pošljejo ponudbe na Franc Asen, Ljubljana, hotel pri Stonu.

Rabim kuharja

za 150 hl drožja. Samo zelo izvežbani kuharji naj ponudbe pošljejo na 3038 A. Kajžez, Kočevje, vinški trgovec.

Dr. Fran Zupanc

ne ordinira do začetka septembra.

Prva domača tovarna

omar za led Simona Praprotnika v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevezujemo se vsa v stavbno in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Čeniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto

Narodna knjigarna v Ljubljani

priloga sledoče knjige:

- Aloš iz Razora.** Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.
- Ana Karenina.** Roman. Ruski spisatelj Lev grof Tolstoj. Cena broš. 6 K 40 vin., vez. 8 K 40 vin., s pošto 30 v. več.
- Bela krizantema.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 vin. več.
- Beli rojaki.** Povesti. Spisal E. Gang. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.
- Ben Hur.** Roman iz Kristusovih časov. Spisal L. Wallace. Cena vez. 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.
- Brodkovski odvetnik.** Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.
- Cez trnje do sreče.** Roman. Spisal F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.
- Dvajset let pozneje.** (Nadaljevanje) Treh mušketirjev.) Cena broš. 6 K, vez. 8 K, s pošto 20 v. več.
- Gospa Judit.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 20 v., s pošto 20 v. več.
- Greh in smeh.** Zabeljene in osoljene kratkočasnice. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.
- Grof Monte Christo.** Roman. A. Dumas. Cena broš. 8 K. vez. 12 K s pošto 20 v. več.
- Hiša Marije Pomočnice.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
- Hlapec Jernej in njegova pravica.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.
- Izlet v Carigrad.** Spisal Anton Aškerc. Cena 80 v., s pošto 90 v.
- Kako pišejo ženske.** Spisal M. Prevost. Cena 4 K, s pošto 20 vin. več.
- Knjiga za lahkomišelnje ljudi.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K 10 vin., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
- Kralj Matjaž.** Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.
- Libera nos a malo.** Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.
- Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.** Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 20 v. več.
- Ljubezen Končanove Klare.** Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.
- Mali ljudje.** Spisal Milan Pugalj. Cena broš. 3 K, vez. 4 K, s pošto 20 v. več.
- Mali lord.** Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.
- Mali vitez.** Zgodovinski roman. H. Sienkiewicza. Cena broš. 7 K, vez. 9 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
- Mati.** Roman. Ruski spisal Maksim Gorki. Cena broš. 4 K, vez. 5 K, s pošto 20 vin. več.
- Mina.** Socijalni roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rusič. Cena broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.
- Muhoborci.** Spisal Fr. Milčinski. Cena broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
- Najhujši sovražniki.** Spisal Rado Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.
- Narodni kataster Koroške.** Spisal Ante Beg. Cena 60 v., s pošto 70 v.
- Naša vas.** Spisal A. Novačan. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.
- Nina.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.
- Ob zori.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K, s pošto 20 v. več.
- Oliver Twist.** Angleški spisal Charles Dickens. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 20 v., s pošto 30 v. več.
- O dostojnosti.** Spisal Rozman. Cena 70 v., s pošto 80 vin.
- Opatov praporščak.** Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.
- Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu.** Spisal Valentin Zerin. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.
- Pol litra vipavca.** Spisal D. Feigel. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.
- Polom.** Zgodovinski roman iz nemško-francoske vojne. Spisal E. Zola. Cena broš. 5 K 60 v., vez. 6 K 80 vin., s pošto 30 vin. več.
- Ponižani in razžaljeni.** Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 20 v., s pošto 20 v. več.
- Potop.** Zgodovinski roman. H. Sienkiewicza. Cena broš. 6 K 40 v., vez. 8 K 40 v., s pošto 20 v. več.
- Poljudna pravna knjižnica:** I. zvezek: Zakon o dovoljevanju poti za silo K —40. II. in III. zvezek: Predpisi o železniških in rudniških knjigah K —80. IV. in V. zvezek: Pristojbinske olajšave ob konverziji v knjižnih terjatev K —80. VI.—X. zvezek: Predpisi o razredbi in ureditvi ter o zloži zemljišče K 2—80. XI. in XII. zvezek: Predpisi zoper okvaro poljščine za Kranjsko, Koroško, Goriško, Istro, Trst in Stajersko K —80. XIII. in XIV. zvezek: Predpisi o notarskih pristojbinah in zapovedanih notarskih spisih K —80. XV. zvezek: Zupanstvom izročena opravila sodišč K —40. XVI. zvezek: Pristojbine o zapuščinah K —80. **Povesti dr. Iv. Tavčarja.** Pet knjig. Cena broš. 13 K 50 vin., vez. 16 K 50 vin., s pošto 20 v. več. **Prava in neprava ljubezen.** Povest. Spisal Blaž Pohljin. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 v. več. **Prešernov album.** Uredil Anton Aškerc. Cena 2 K 40 v., s pošto 2 K 60 vin. **Quo vadis?** Zgodovinski roman. H. Sienkiewicza. Cena vez. 5 K 50 vin., s pošto 30 v. več. **Rodbina Polaneških.** Zgodovinski roman. H. Sienkiewicza. Cena broš. 10 K, vez. 13 K, s pošto 20 v. več. **Rdeči smeh.** Ruski spisal Leonid Andrejev, preložil Vladimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več. **Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.** Spisal Šepetavec, 2 zvezka. Cena broš. 2 K 40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 20 v. več. **Slike in revolucije.** Ruski spisal M. Arcibašev. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več. **Slovensko gledališče.** Spisal A. Trstenjak. Cena 2 K, s pošto 20 v. več. **Slovensko-nemška meja na Koroškem.** Spisal Ante Beg. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več. **Socijalizem.** Spisal V. Knaflič. Cena 4 K, s pošto 30 v. več. **Stara devica.** Povest. Spisal J. Oblak. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 20 v. več. **Strahovalci dveh kron.** Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s pošto 40 v. več. **Stiri ruske slike.** Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 20 v. več. **Trije mušketirji.** Zgodovinski roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 80 v., s pošto 20 v. več. **Udovica.** Povest iz 18. stoletja. Spisal I. P. Tomič. Cena 1 K 60 v., s pošto 20 v. več. **Uho in sluh.** Poljudno znanstvena razprava. Spisal dr. Jos. Rakež. Cena 20 v., s pošto 30 v. **Undina.** Povest. Francoski spisal André Thewet. Cena 90 v., s pošto 1 K. **Ustoličenje koroških vojvod.** Spisal Ante Beg. Cena 30 vin., s pošto 40 v. **Vaška kronika.** Povesti iz dolenske preteklosti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K 70 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več. **Vinjete.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K 60 v., vez. 4 K 60 v., s pošto 20 vin. več. **V naravi.** Izbrani spisi Frana Erjavca, uredil dr. G. Savojc. Cena 1 K 20 v., vez. 1 K 70 v., s pošto 20 v. več. **V študentovskih ulicah.** Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več. **Volja in moč.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več. **Za križem.** Spisal Iv. Cankar. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več. **Zaobljuba.** Povest. Hrvatski spisal F. Bečić. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več. **Zadnji rodovine Benalja.** Roman iz kranjske preteklosti. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več. **Zbirka citatov in aforizmov.** Uredil Slavko Klepec. Cena broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 30 v., s pošto 20 v. več. **Z ognjem in mečem.** Zgodovinski roman. H. Sienkiewicza. Cena 4 K 50 v., s pošto 30 v. več. **Zbrani spisi Josipa Jurčiča.** 11 zvezkov. Cena vsakemu zvezku broš. 1 K 20 v., vez. 2 K s pošto 20 v. več. **Zbrani spisi Janka Kersnika.** Pet knjig. Cena broš. 25 K, vez. 30 K, s pošto 20 v. več. **Zbrani spisi Frana Levstika.** Pet knjig. Cena broš. 21 K, vez. 27 K, s pošto 20 v. več. **Zgodbe iz doline šentflorjanske.** Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več. **Zločin in kazen.** Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 10 K 50 v., vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Inteligentna gospodična, popolna sirota, 22 let stara, domače vzgojena, spretna s 250000 M. premoženja, se namerava kmalu omožiti z inteligentnim, dobro situiranim gospodarjem s stalno pozicijo. Samo resne direktne ponudbe pod: „Ersekovo Heim“ Cölln Hauptpostlagernd Obojstranska molčečnost.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20.

Urarskega učenca

sprejme takoj 2952 Fr. P. Zajec v Ljubljani, Stari trg št. 9.

Dijaki ali gospodične

se sprejmejo na lepo stanovanje in hrano v sredini mesta po nizki ceni. 3006 A. Stribil, Ljubljana, Gradisceh šte. 15, III, nadst. Vpokojen 2953

orožniški postajevodja

išče kake primerne službe Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod št. 2953 na upravištvu »Slovenskega Naroda«.

Iščem za takoj ali za november

lokal

s koncesijo za točenje vina, piva in žganja ali pa tudi brez nje. — Ponudbe sprejema 3006 Fran Žabkar, Dunajska cesta 52.

Češplje

kupuje v vsaki množini 2957 žganjarna Robert Diehl Celje.

Mlad trgovski sotrudnik

mešane stroke, želi premeniti službo. Vstop v šestih tednih. Cenjene ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod „Vesten 1000“. 3984

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštinem povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 5 kron. 273

Trgovski lokal

prostoren, z večjimi izložbenimi okni išče ali takoj prevzame dunajska tvorniška firma za ustanovitev trgovine na drobno. — Najboljša lega za nadrobno prodajo: Glavni trg ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponudbe z navedbo cene in event skico pod „Vorwärts 5000“ na Dunaj, Postamt 88.

Pozor! Pozor!

Hiša

tik kolodvora na Jesenicah z 2 vrtoma za sočivje z vsemi občinskimi pravicami je naprodaj zaradi družinskih razmer. Na hiši so koncesije, gostilna, pekarna, in trafika, vse v najlepšem teku. Pogojni jako ugodni. Vprašanja na Albin Hauptman Jesenice Gorenjske.

Grofovski zavod Wallsee

v Gorici, Primorsko. Edini zavod na Primorskem za dečke dobrih družin. 2947

Sprejemajo se učenci,

ki obiskujejo c. kr. slovenske, nemške, italijanske šole ali se hočejo učiti pri- vatno. — Prospekte pošilja ravnateljstvo.

Dobra hrana in stanovanje za učenca,

3025
kjer se strogo gleda nanj tudi izven šolskega časa, in nekoliko instruiira v učenju, se išče.

Naslov pove upravništvo »Sl. Narod«.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fond K 83.788.289-24. — Izplačano odškodnino in kapitalije K 115.300.603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obcnokoristne namene.

Posojila

po vseh kombinacijah na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in zjedinjenje v novo posojilo pod mnogo ugodnejšimi pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje. Dopisi na kreditno pisarno, Elizabetna cesta 4. — Prošnje samo pismeno. — (Za frankature naj se priloži znak za 30 vin.)

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin. Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opator praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec. Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje Narodna knjigarna v Ljubljani.

Šolska sezija se bliža!

Imam veliko zalogo blaga za mnogovrstne šolske potrebščine

ter prosim gg. trgovce po deželi in v mestih, da določijo pravočasno cenj naročila. Kakor znano, je zadnje dni pred šolskim začetkom vedno večji naval, posebno pa s šolskimi zvezki je težavno ter določim, da se izogmem vsake napačne pošiljave, na zahtevo tudi vzorce zvezkov. — Za točno solidno postrežbo in kolikor možno nizko ceno se vlnudno priporočam

Iv. Bonač, Ljubljana.

3004

Gospodinje!!!

V bodoče boste zaznale prijetno novico, da Vam za jušno kocko ni treba več dati 5 h, ker dobite pri svojem trgovcu najizvrstnejše kocke za juho, ki ne dajo samo močne goveje juhe, nego tudi zakuhaj dajo slasten okus, in sicer

3035

3 kocke za 10 vinarjev

Zahtevajte izrecno kocke za govejo juho „URA“.

En sam poizkus za 10 vinarjev zadostja, da ne kupite nobenih drugih kock več. Naročila trgovcev za Kranjsko prevzema g. F. S. Rojnik, Ljubljana, Pred škofijo 21.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, PREDŠKOFIJSKA UL. 7

Zastopstvo le prvovrstnih tovarov in priznani najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. Benca in olje za vse vporabe. Izposojalnica koles. Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

PROTI LUSKINAM IN IZPADANJU LAS

CANADOLINE

CLERMONT & E. FOUET, GENEVE

Drogerija „ADRIJA“, Ljubljana, Selenburgova 5

Dr. Demšar

odpotuje do 8. septembra.

Kot samostojno gospodinjo

k dvema otrokoma 2951

iščem žensko, srednje starosti. Plača po dogovoru. — Pismene prošnje na dbe na upravništvo »Slov. Narod«.

Proda se takoj majhna hiša

ležeča ob glavni cesti, oddaljena približno 15 minut od dolenskega kolodvora, pripravna za obrtnika, posebno priporočljiva za vpokojence

Naprodaj je tudi več stavbnih parcel in travnikov.

Kupni pogoji so zelo solidni — Pojasnila da e Anton Berglez, v Ljubljani, Kladezna ul. št. 5. 2981

Dajo se v najem lokali za trgovino

z vse pripravo in stanovanjem, ta obrt se je izvrševala v hiši že nad 30 let. Ravno tam je prodati pod ceno 160 l najfinejšega ruma

»Jamaica« od trdke Mantler, Dunaj. Priglasil na Anico Žgur, posestnico v Črnom vrhu šte. 9 pri Idriji.

Knjigovoznica Iv. Bonač

Ljubljana, Selenburgova ulica (nasproti glavne pošte) 2586

priporoča vsakovrstna knjigovozna dela, mape, galanterijo, passepartuje itd. — Posebno močna vez za knjižnice, čitalnice in bralna društva. Cene zmerne, delo solidno!

Izdelki za veselice:

Korjandoli, girlande, serpentine, balončki, zalepke za šaljiivo pošto, moderni mali kuvertki za srečolov, vstopnice (bloki).

•• Cena zmerna, postrežba točna! ••

Uradniško branilno društvo v Gradcu

P. Z. Z. Z.

Osebnl kredit

uradnikom, profesorjem, učiteljem, upokojencem itd. ob najugodnejših pogojih. — Predstroškovni. — Več v prospektih.

Hranilne vloge.

Ob vsakega z dovoljenjem ob... 4 1/2 % ob 60 dnevni odpovedi za zneske od 1'000 pa 5 % in 50 2000 5 % Obenil se polletna plačljiva glavica. — Dovoljen dnevni ob plačilu. Stanje vlog: K 4.500.000 Jamstvo deležev: K 5.600.000

Pojasnila daje Josip Kosem, Ljubljana, Krakovski nasip 22, ob poudarjenih mestih in postah od pol 1. do pol 4. popoldne

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

•• Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I ••

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glavica koncem leta 1910 o'oli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov.

Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40, kjer s rogo reelni, delavni sodrukniki vsak čas dobe dobre službe.

Nadzornik za Kranjsko: 611

Ljubljana, Hrvatski trg št. 4.

Razpis službe.

Na c. kr. veliki realki v Ljubljani je stalno popolniti službo šolskega sluga

s sistemiziranimi službenimi prejemki.

Prosilci za omenjeno službeno mesto naj svoje pravilno opremljene, z običajni, za takšne službe potrebnimi dokazili podprte prošnje predlagajo pri predsedstvu mestnega magistrata do 25. septembra 1912.

Prosilcem, ki dokažejo mehansko-tehniško ročnost za postrežbo pri prirodoslovnih zbirkah, se bo dajala pri podelitvi službe prednost pred drugimi prosilci.

Zakasnele in pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 21 avgusta 1912.

Župan: Dr. Ivan Tavčar I. r.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osebnl vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osebnl vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice

9-09 dopoldne. Osebnl vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osebnl vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osebnl vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osebnl vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osebnl vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vliissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj

7-44 zvečer. Osebnl vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osebnl vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin

Prihod.

7-23 zjutraj. Osebnl vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždana, Prage, Dunaja, Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebnl vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trziča, Kranja.

9-13 po noči. Osebnl vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osebnl vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-02 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah.

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezenine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtici, oprave za kavo, nogavice in žepni robci.

Glavna zaloga c. kr. priv. tovarov platna

in vseh plattnenih izdelkov Norbert Langer & Söhne znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.